

Hogeschool Inholland Academie Verloskunde Amsterdam Groningen

Hbo-bacheloropleiding Verloskunde

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de hbo-bacheloropleiding Verloskunde van Hogeschool Inholland, Academie Verloskunde Amsterdam Groningen (hierna AVAG genoemd). De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van AVAG is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2012 voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 11, 12 en 13 september 2012. Op 11 september is de locatie Groningen bezocht. Op 12 en 13 september is de locatie Amsterdam bezocht.

Het visitatiepanel bestond uit:

Dhr. prof. dr. J. van der Velden (voorzitter, domeindeskundige);

Mw. M.P.C. Embo MSc (domeindeskundige);

Mw. J.M. Betlem (domeindeskundige);

Mw. dr. D. Joosten-ten Brinke (toetsdeskundige);

Mw. M.A.J. Klinkenberg (studentlid).

Mw. ir. M. Dekker-Joziasse, senior auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2012*.

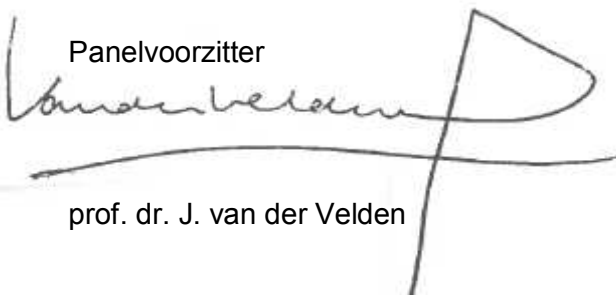
Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel bezoekt in vrijwel dezelfde samenstelling ook de andere twee verloskunde-opleidingen te Maastricht en Rotterdam. Per bezoek neemt een ander studentpanellid deel, die onafhankelijk is van de te bezoeken opleiding.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 1 november 2012

Panelvoorzitter

prof. dr. J. van der Velden

Panelsecretaris

ir. M. Dekker-Joziasse

Samenvatting

De opleiding Verloskunde van de AVAG, Hogeschool Inholland, leidt verloskundigen op voor de volle breedte van het vakgebied, zowel de eerstelijns zorg als de klinische zorg, met aandacht voor een stevige wetenschappelijke basis. Klinisch redeneren en de toepassing van Evidence Based Medicine staan centraal, aansluitend op de ontwikkeling van het beroep en de positionering in de integrale zorg (Public Health en ketenzorg).

De opleiding wordt verzorgd op twee locaties: Amsterdam (60 studenten per jaar, numerus fixus) en Groningen (40 studenten per jaar, numerus fixus). Het onderwijsprogramma is voor beide locaties identiek. De opleiding heeft een rijke historie en vierde in 2011 haar 150-jarig bestaan.

Het panel oordeelt positief over de kwaliteit van de opleiding. De opleiding sluit met haar visie aan op de ontwikkelingen in het beroep en de zorg in het algemeen.

Onderwerp Beoogde eindkwalificaties

Het panel beoordeelt standaard 1 als **goed**.

Het panel constateert dat de opleiding met het competentieprofiel aansluit op de landelijke en internationale standaarden en wettelijke eisen voor het verloskunde beroep. De opleiding hanteert een duidelijk onderscheid in niveau voor het verloskundig handelen (hbo+: beroepsbekwaam) en overige beroepsgerelateerde eindkwalificaties (hbo-niveau). Dit sluit aan bij het beroepsgerichte karakter.

De opleiding sluit met haar visie aan op de ontwikkeling naar 'een meer integraal zorgmodel' met meer aandacht voor de rollen als public health professional, onderzoeker, netwerkspeler en organisator. Daarbij zal de zorg meer om de cliënt heen worden georganiseerd. De opleiding heeft gezien haar voortrekkersrol in het nieuwe beroeps- en opleidingsprofiel via het landelijk overleg verloskunde en met haar connecties met verloskundige praktijken, VUmc, UMCG en UMCU, veel mogelijkheden om ontwikkelingen actief te signaleren en waar nodig op te nemen in de eindkwalificaties. Elementen worden al opgenomen in het onderwijsprogramma.

Onderwerp Programma

Het panel beoordeelt dit onderwerp positief. De oriëntatie en vormgeving van het programma zijn beoordeelt als **goed**. De inhoud van het programma, de instroom, de studeerbaarheid en de duur zijn beoordeelt als **voldoende**. Locatie Amsterdam ontvangt een goed voor inhoud. Het verloskundig beroep staat duidelijk centraal in het programma. Dit past bij de hbo-oriëntatie. Kennis en vaardigheden aangeleerd in de opleiding, worden in de praktijk aanscherpt en verdiept. Het programma biedt ruime gelegenheid tot de ontwikkeling van beroepsvaardigheden op medisch-technisch, verloskundig gebied en qua professionele ontwikkeling. Studenten leren de basisbeginselen van praktijkgericht onderzoek en leren uitkomsten uit wetenschappelijk onderzoek te interpreteren en hanteren voor de onderbouwing van hun handelen. Het gebruik van EBM en de onderzoeksleerlijn hebben een belangrijke plaats in het curriculum en zijn kwalitatief goed en doordacht in het programma uitgewerkt.

Er wordt gewerkt met een grote variatie aan werkvormen. Studenten worden met praktijkgerichte opdrachten en casuïstiek geactiveerd tot kennisverwerking en ontwikkeling van vaardigheden. De beroepsgerichtheid en afwisseling tussen theorie en praktijk zijn aantrekkelijk voor studenten.

Het panel heeft enkele kanttekeningen geplaatst. De opleiding heeft aandacht voor de koppeling tussen onderwijs gericht op de eerstelijnszorg en de klinische zorg. Het panel adviseert hierin te zoeken naar nog meer mogelijkheden tot koppeling. Met name de klinische lessen en de aandacht voor werkprotocollen vindt de commissie sterk.

Het panel is van mening dat met concentratie van fase-doelen, de studenten, begeleiders en docenten mogelijk duidelijker kunnen focussen op de inhoudelijke ontwikkeling van de student en minder op de vastlegging van alle procedures en aftekeningen van verrichtingen. De stagetoewijzing en –planning kan in Groningen worden verbeterd.

Bij de instroom en (landelijke) selectie kan meer worden gefocust op de lichamelijke en psychische zwaarte van het vak, de benodigde inzet en stressbestendigheid. Ook de diversiteit van de studenten en docentenpopulatie is aandachtspunt.

Van studenten wordt een stevige eigen inzet en initiatief gevraagd qua studeerbaarheid. De studie is pittig, maar te doen met een goed inzet van de student. De studeerbaarheid in Groningen kan worden versterkt, door de stageplanning te verbeteren en de stagemogelijkheden beter in kaart te brengen.

Onderwerp Personeel

De drie standaarden worden beoordeeld als **goed**.

De processen en procedures voor het personeelsbeleid zijn helder vastgelegd en bouwen voort op het beleid van Hogeschool Inholland. De opleiding wordt verzorgd door een goed team docenten met een ruime bezetting. Er is een brede mix van verloskundige en niet-verloskundige expertise, waar nodig wordt specifieke kennis ingehuurd. Er is regelmatige afstemming tussen de locaties over inhoudelijke en organisatorische aspecten. Docenten hebben goede mogelijkheden tot deskundigheidsbevordering en voelen zich gewaardeerd. Ruim 70% van de docenten heeft een wo-masterniveau. Met de vakgroep Midwifery Science wordt gewerkt aan verdere verhoging van onderzoeksvaardigheden. Ook is er aandacht voor scholing van praktijkbegeleiders in begeleiding en beoordeling van studenten tijdens stages.

Onderwerp Voorzieningen

Beide standaarden worden beoordeeld als **voldoende**.

Studenten zijn tevreden over de studiebegeleiding en informatievoorziening. Daarbij wordt opgemerkt dat het werken met het portfolio veel tijd vergt. Door de gerichtheid op de fase-doelen en persoonlijke ontwikkeling geeft het portfolio niet direct inzicht in het functioneren in het beroep. Het panel is van mening dat de opleiding een duidelijker verdeling kan aanbrengen tussen de begeleidingsrol en beoordelingsrol van de studiebegeleidende docent. Het portfolio kan strakker en zakelijker worden opgesteld, waarmee de tijdsbesteding beter kan worden ingeperkt. De informatievoorziening (gebruik Blackboard en tijdigheid cijfers en roosters) kan verder worden aangescherpt.

Onderwerp Kwaliteitszorg

De drie standaarden worden beoordeeld als **goed**.

De opleiding houdt goed de vinger aan de pols. De opleiding wordt regelmatig en in de breedte geëvalueerd. Daarvoor hanteert met de kwaliteitszorgsystematiek van Hogeschool Inholland. De opleiding werkt gericht aan verbeteringen, bijvoorbeeld de invoering van het KWAST-systeem dat de kwaliteit van stagepraktijken in kaart brengt. Taken en verantwoordelijkheden van de diverse overlegorganen zijn duidelijk vastgesteld. De toetscommissie, toetsconstructiecommissie en examencommissie zitten scherp de bewaking van de kwaliteit van toetsing. De beroepenveldcommissie en strategische adviesraden hebben een stevige bezetting vanuit verschillende aanpalende vakgebieden.

Onderwerp toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Deze standaard wordt beoordeeld als **goed**.

De opleiding heeft duidelijk geïnvesteerd in het strak organiseren van de toetsing en borging van de kwaliteit het afstuderen. Het stelsel van toetsing zit goed en degelijk in elkaar. Het panel is er van overtuigd dat tijdens gedurende de opleidingsjaren en in de afstudeerfase consequent wordt getoetst of studenten voldoen aan de competenties op de gestelde niveaus. De afstudeerfase omvat meerdere verplichte onderdelen: afstudeeronderzoek, vaardighedenassessments, de eindstage en de afronding in een criterium gericht interview. Studenten moeten aan alle onderdelen voldoen. Daarbij geldt dat het afstudeeronderzoek groepswork is. Het panel is ervan overtuigd dat de studenten in de hele studie en de afstudeerfase grondig individueel worden getoetst op hun kennis en vaardigheden. De afstudeerwerkstukken zijn van redelijk tot goed niveau en stevig qua literatuurstudie en onderbouwing. Afgestudeerden geven aan dat zij een goede basis krijgen voor het werk in de beroepspraktijk.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	11
2	Beoordeling	15
	Beoogde eindkwalificaties	15
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	15
	Programma	17
	Standaard 2 Oriëntatie van het programma	17
	Standaard 3 Inhoud van het programma	20
	Standaard 4 Vormgeving van het programma	25
	Standaard 5 Instroom	26
	Standaard 6 Studeerbaarheid	28
	Standaard 7 Duur	29
	Personeel	30
	Standaard 8 Personeelsbeleid	30
	Standaard 9 Kwaliteit van het personeel	31
	Standaard 10 Kwantiteit van het personeel	32
	Voorzieningen	33
	Standaard 11 Materiële voorzieningen	33
	Standaard 12 Studiebegeleiding	34
	Kwaliteitszorg	36
	Standaard 13 Evaluatie resultaten	36
	Standaard 14 Verbetermaatregelen	37
	Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg	38
	Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	39
	Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	39
3	Eindoordeel over de opleiding	45
4	Aanbevelingen	47
5	Bijlagen	49
	Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding en koppeling aan Dublin descriptors	51
	Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma	55
	Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	57
	Bijlage 4: Bezoekprogramma VAG (Groningen) en VAA (Amsterdam)	63
	Bijlage 5: Bestudeerde documenten	65
	Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	67
	Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid	69

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	Verloskunde
2. Registratienummer opleiding in CROHO	34134
3. Oriëntatie en niveau	hbo; bachelor
4. Aantal studiepunten	240 EC
5. Afstudeerrichting(en)	Geen
6. Variant(en)	Voltijd
7. Locatie(s)	Amsterdam en Groningen
8. AD-programma*	Nvt
9. Registratienummer AD in CROHO	nvt
10. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Vorige visitatie: 18 en 19 april 2007 Besluit NVAO: 14 november 2007
11. Code of conduct	Hogeschool Inholland geregistreerd sinds 5 augustus 2006

*) Associate Degree, indien van toepassing

Administratieve gegevens van de instelling

12. Naam instelling	Hogeschool Inholland, Academie Verloskunde Amsterdam Groningen
13. Status instelling	Bekostigd
14. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Nog niet plaatsgevonden, gepland voorjaar 2014

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

1. Instroomgegevens en docent-studentratio

Aantal studenten op 1-10-2011	Amsterdam (VAA) ¹	210 (instroom 60)
	Groningen (VAG)	143 (instroom 40)
	AVAG totaal	353 (instroom 100)
Docent : student ratio op 1-10-2011	1 : 13	

2a. Studiesucces in de propedeuse

Cohort	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Instream (in absolute aantallen)	110	101	86	97	101	100
Propedeuse behaald na 1 jaar	51%	53%	61%	56%	56%	47%
Propedeuse behaald na 2 jaar	75%	77%	79%	77%	78%	-
Uitval in propedeuse na 1 jaar ⁴	22%	12%	10%	15%	19%	24%

2b. Studiesucces in de hoofdfase

Cohort (gestart in jaar x, heringeschreven in jaar x + 1)	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Herinschrijvers na het eerste jaar (in absolute aantallen)	79	86	89	77	82	87
Diploma behaald 4 jaar na start opleiding	44%	55%	60%	58%	-	-
Diploma behaald 4 + 1 jaar na start opleiding	76%	81%	85%	66% ⁵	-	-
Diploma behaald > 5 jaar	80%	84%	-	-	-	-
Nog bezig met opleiding	-	-	3%	25%	93%	98%
Uitval in hoofdfase	20%	16%	12%	9%	7%	2%

3. Gemiddeld aantal contacturen¹ per week per fase van de studie.

Fase	Gemiddeld aantal contacturen per week
1 ^e jaar	16,3
2 ^e jaar	14,3
3 ^e jaar (met minor)	14,0
4 ^e jaar	11,8

¹ De opleiding hanteert als definitie voor 'contactuur': lestijd met aanwezigheid docent/begeleider

Kenschets van de opleiding

De opleiding komt voort uit de Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen die in 1861 werd opgericht. In 1974 werd de opleiding gelijkgesteld met het hbo. In 2001 is de dependance in Groningen gestart. De landelijke instroom werd vergroot vanwege een tekort aan verloskundigen in Nederland. In 2004 gingen de opleidingen in Amsterdam en Groningen verder onder de namen Verloskunde Academie Amsterdam (VAA) en Verloskunde Academie Groningen (VAG), waarbij Groningen een zelfstandige locatie werd met eigen management. Het curriculum werd vernieuwd en naar competenties ingericht.

Het VUmc en Hogeschool Inholland sloten in 2008 een samenwerkingsovereenkomst en richtten gezamenlijk het zelfstandig Samenwerkingsinstituut AVAG op (Academie Verloskunde Amsterdam Groningen), met daaronder de twee academies VAA en VAG. Zij hadden samen met de opleiding de gemeenschappelijke ambitie om de verloskunde te academiseren, door het ontwerpen van een wo-curriculum verloskunde en het opbouwen van een onderzoeksdomein Midwifery Science. Het instituut AVAG, met een eigen directie en bestuur, is onderdeel van Hogeschool Inholland en het VUmc. In samenwerking met het EMGO Institute for Health and Care Research van VUmc werd in 2009 de onderzoeksgroep Midwifery Science opgericht en per 1 augustus 2010 werd een hoogleraar Midwifery Science aangesteld. Midwifery Science valt onder het Samenwerkingsinstituut.

In 2010 zijn de Verloskunde Academie Amsterdam en de Verloskunde Academie Groningen de gemeenschappelijke naam AVAG gaan voeren. In 2011 werd het 150-jarig bestaan van de AVAG feestelijk gevierd.

De opleiding wordt verzorgd op twee locaties: Amsterdam en Groningen. Het onderwijsprogramma is identiek. Er zijn verschillen in instroom (60 te Amsterdam en 40 te Groningen), personeel en voorzieningen. De studentgegevens inclusief de studieresultaten worden apart op de locaties bijgehouden. Ook de onderwijsbeoordelingen en tevredenheidsonderzoeken zijn per locatie uitgesplitst. Maandelijks worden AVAG-dagen georganiseerd voor alle medewerkers voor inhoudelijk overleg tussen management en docenten.

In 2008 hebben de opleiding Verloskunde, VUmc en de Hogeschool Inholland de ambitie uitgesproken om de verloskunde te academiseren en zijn gestart met de oprichting van de Academie Verloskunde Amsterdam Groningen (AVAG). De eerste stappen daartoe waren het opbouwen van het onderzoeksdomein Midwifery Science, het op academisch niveau brengen van het personeel en vervolgens het ontwerpen van een wo-curriculum. In 2011 is het verzoek tot academisering door de minister niet gehonoreerd. AVAG ziet de academisering van de verloskunde als een proces dat zij binnen het hbo wil vormgeven door een excellent hbo-curriculum tot stand te brengen, met een stevige wetenschappelijke leerlijn en gebruikmaking van de resultaten van de onderzoeksafdeling Midwifery Science.

Vorige visitatie: TNO 2007

In 2007 is de opleiding positief beoordeeld in de Toets Nieuwe Opleiding. De opleiding werd geschetst als een opleiding met een frisse blik op de toekomst. De opleiding richtte zich op een hbo+ niveau en gaf dit vorm met aandacht voor een 'wetenschappelijke' onderzoeksinstelling.

Het werken op basis van Evidence Based Medicine (EBM) was als rode draad in het programma ingeweven. Ondanks de nauwe samenwerking met acht vaste opleidingspraktijken, was de verbinding tussen de opleiding en de praktijk een aandachtspunt. Een hechtere binding tussen het personeel en de dagelijkse praktijk achtte de toenmalige commissie aanbevelingswaardig.

Dit punt is opgepakt met gericht personeelsbeleid (zie standaarden 8 en 9).

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

De Academie Verloskunde Amsterdam Groningen (AVAG) sluit met haar bacheloropleiding Verloskunde aan op de (inter) nationale (wettelijke) eisen die aan verloskundigen in hun beroepsuitoefening worden gesteld. De verloskundige heeft een medisch beroep met titelregistratie (Wet BIG), valt onder het tuchtrecht en EU-erkenning. De afgestudeerde verloskundige betreedt de arbeidsmarkt als zelfstandig beroepsbeoefenaar met autonome beslissingsbevoegdheid. Dit stelt hoge eisen aan de borging van de eindkwalificaties. Het grootste deel van de eindkwalificaties ligt daarom wettelijk vast en deze zijn ook verwerkt in het landelijke opleidingsprofiel van de gezamenlijke verloskunde opleidingen (2007). Het landelijke opleidingsprofiel voldoet aan de EU-eisen voor de vakinhoud en stageomvang en refereert daarbij aan de uitgangspunten van de WHO (World Health Organisation), CANMED² en het ICM (International Confederation of Midwives). Het landelijke beroepsprofiel wordt momenteel vernieuwd en richt zich op drie thema's: academisering, integrale verloskunde en public health. Het nieuwe profiel zal in 2013 uitkomen. De AVAG heeft een voortrekkersrol en is voorzitter van de werkgroep van de KNOV³ die het nieuwe opleidingsprofiel opstelt. De opleiding incorporeert aspecten van de nieuwe thema's reeds in haar eigen visie en programma, bijvoorbeeld integrale verloskundeopleiding, werkzaam in de eerste en tweede lijn en aandacht voor een stevige wetenschappelijke basis. De bestaande samenwerkingsafspraken en het overleg dat gaande is over de nieuwe integrale opleiding met de afdelingshoofden obstetrie van het VUmc, UMCG en UMCU bieden daartoe mogelijkheden.

² CANMED: medische competenties, Canadian Medical Education Directives for Specialists.

³ KNOV: Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen. Beroepsprofiel opgesteld in 2005, gericht op eerstelijns en klinische verloskunde. In 2007 vastgesteld door de gezamenlijke verloskunde opleidingen.

Het huidige opleidingsprofiel is gebaseerd op het beroepsprofiel uit 2005. Het nieuwe curriculum is in ontwikkeling en zal in 2014 van start gaan, aansluitend op het nieuwe landelijke beroeps- en opleidingsprofiel. De drie beroepsdomeinen uit het beroepsprofiel zijn uitgebreid naar zeven beroepsdomeinen: zorgvraag, management, wetenschap, maatschappij en beroepsbeoefenaar. Van daaruit heeft de opleiding zeven kerncompetenties opgesteld (zie bijlage 1). Bij het afstuderen beheerst de student deze op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar. Voor de eerste competentie (zorgvraag; het verloskundig handelen) geldt dat deze op een hoger (hbo+) niveau moet worden beheerst, dat van een bekwaame beroepsbeoefenaar.

De eigen inkleuring van de AVAG is vooral gericht op de wetenschappelijke gerichtheid vanaf het begin van de opleiding en op de toenemende zelfsturing van de student. Klinisch redeneren en toepassing van Evidence Based Medicine (EBM) staan centraal. Dit sluit aan bij de ontwikkelingen in het beroep, met meer aandacht voor Public Health, wetenschappelijke onderbouwing en samenwerking in de ketenzorg. De verloskundige moet de cliënt meer longitudinaal volgen in de gezondheidszorgketen. Daarbij zal meer interactie plaatsvinden tussen eerste en tweedelijns verloskundige. Het klinisch redeneren (academische vaardigheid) en beroepsgeoriënteerde onderzoeksvaardigheden vormen belangrijke lijnen in het curriculum (conform kerncompetenties 3-5).

In de basis worden verloskundigen opgeleid voor Nederland, waarbij het accent ligt bij de eerstelijns verloskundige. Studenten krijgen de basiscapaciteiten aangeleerd voor het functioneren in de tweede- en derdelijns verloskundige, in het bredere domein van public health of in het buitenlandse veld van verloskundige zorg.

De set van kerncompetenties en daarmee de basis van het onderwijsprogramma worden geborgd door de curriculumcommissie. Nieuwe ontwikkelingen worden in het docententeam besproken, met inbreng van signalen uit de beroepenveldcommissie en uit stagecontacten. Ook studenten leveren input vanuit hun ervaringen in de praktijk. De curriculumcommissie bewaakt de dekking van het landelijke profiel en maakt implementatieplannen voor noodzakelijke wijzigingen. De opzet en inhoud van het curriculum wordt besproken en afgestemd met de beroepenveldcommissie. Actualiteit wordt ook geborgd door landelijke afstemming met de collega-opleidingen en met vakgenoten.

In de afstudeerfase richt de opleiding zich op een goed bachelorniveau. Voor mogelijke doorstroming naar wo-niveau werkt de opleiding aan een aantal extra onderdelen. Voor mogelijke doorstroming naar wo-niveau heeft de opleiding een aantal (extra) onderdelen. De opleiding heeft sinds circa vijf jaar een minor EBP, als onderdeel van het reguliere programma, die tevens het eerste kwart is van de wo-master EBP van het AMC. Vanaf september 2012 is toegevoegd de keuze binnen het reguliere programma voor de minor Health Sciences, het pre-master traject voor de wo-master Health Sciences van het VUmc. Als honoursprogramma voor de getalenteerde student is een extracurriculair programma ontwikkeld, die tezamen met de minor EBP, de helft van de wo-master EBP dekt.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat de opleiding haar competentieprofiel baseert op de landelijke en internationale standaarden en de afspraken voor het verloskunde beroep. Het panel vindt de kerncompetenties passend bij het gewenste bachelorniveau (hbo+ beroepsbekwaam voor het verloskundig handelen) en het beroepsgerichte karakter (hbo-oriëntatie). Inhoudelijk sluiten de kerncompetenties goed aan bij het landelijk beroepsprofiel en de Dublin descriptoren.

De opleiding sluit met haar visie aan op de ontwikkeling naar 'een meer integraal zorgmodel' met meer aandacht voor de rollen als public health professional, onderzoeker, netwerkspeler en organisator. De zorg zal meer om de cliënt heen worden georganiseerd. Het panel vindt deze visie passend bij de ontwikkelingen in het beroep en het zorgveld. De visie kan, met het nieuwe beroepsprofiel van de KNOV (in 2013) verder worden uitgewerkt. Elementen worden al opgenomen in het onderwijsprogramma.

De opleiding heeft gezien haar functie in het nieuwe beroeps- en opleidingsprofiel via het landelijke overleg verloskunde en met haar connecties in het werkveld, met het VUMC, UMCG en UMCU ruime mogelijkheden om ontwikkelingen tijdig te signaleren, actief te beïnvloeden en waar nodig op te nemen in de eindkwalificaties.

Het panel is van mening dat de eindkwalificaties van de opleiding inhoudelijk relevant zijn voor het verloskundig domein en passen bij het beoogde hbo-bachelor karakter van de opleiding. De opleiding staat open voor ontwikkelingen in het beroepenveld en eventuele aanpassingen.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Programma

Standaard 2 Oriëntatie van het programma

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

Beschrijving van het programma

In het eerste jaar ligt het accent bij de fysiologische verloskunde, de normale conceptie, zwangerschap, bevalling en kraamperiode. In het tweede studiejaar ligt het accent op de afwijkende verloskunde met aandacht voor risicoselectie en bijkomend verloskundig handelen. Het derde en vierde jaar zijn gericht op verdieping en verbreding. Complexere en minder vaak voorkomende casuïstiek wordt behandeld en geoefend. Overstijgende thema's komen meer aan de orde. Studenten kunnen zich via de minor Echografie verdiepen in het vakgebied of juist verbreden via de minor PHP. Naast de opbouw in de ontwikkeling van beroepsmatige competenties heeft onderzoeksgerichte scholing een belangrijke plaats in het curriculum.

De opbouw gaat van introductie in het onderzoeksgericht denken in jaar 1, via methoden en technieken en kritische beoordeling van (wetenschappelijke) literatuur in jaar 2 en 3, naar het op beperkte schaal uitvoeren van praktijkonderzoek in jaar 4.

Sinds 2008 kunnen studenten de externe minor EBP volgen bij het AMC en sinds september 2012 de externe minor, tevens pre-master Health Sciences bij VUmc.

Oriëntatie van het programma

De inhoud van het opleidingsprogramma wordt sterk bepaald door de kaders van de AmvB (waaronder het aantal te behalen verplichte verrichtingen en het verplichte aantal weken stage), de onderwijskundige uitgangspunten (vergelijk standaard 4), de verplichte kennis en kunde zoals vastgelegd in de BOKS⁴ en in het beroepsprofiel.

Het opleidingsprogramma is sterk gehouden aan de wettelijke en beroepsmatige eisen. Landelijke opleidingscompetenties zijn opgenomen in de AmvB, met verplichting tot 100 studiepunten stage, waarvan 60 studiepunten in de zelfstandige verloskundige praktijk en 40 studiepunten in overige relevante sectoren en een voorgeschreven aantal verplichte verrichtingen.

De stages maken vanuit bovengenoemde kaders, bijna de helft uit van het totale onderwijsprogramma en zijn zeer bepalend voor de ontwikkeling van de beroepsvaardigheden. In het eerste jaar volgen studenten korte stages (stagedagen per week in Amsterdam en stageweken in Groningen, totaal 11 weken). In de eerste helft van jaar 1 hebben de stage als doel kennismaken en verbinding leggen tussen binnenschools leren en de beroepsuitoefening. In de tweede helft van het jaar verschuift de oriëntatie van kennismaken en beroepsoriëntatie naar beroepsopleidend. Dan worden er eisen gesteld aan het handelen van de verloskundige in opleiding.

In de hoofdfase (jaar 2 – 4) zijn de stages allemaal beroepsopleidend, met uitzondering van een aantal specifieke korte stages, zoals klinische genetica en couveusestages. Het tweede jaar kent 18 weken stage (eerste en tweede lijn). In jaar drie en in jaar vier wordt een semester stage gevolgd (meer dan de helft als zelfstandig verloskundige in de eerste lijn). In totaal volgen studenten 76 weken stage.

In het onderwijs staan authentieke beroepssituaties centraal. Kennis, vaardigheden en professioneel gedrag worden integraal aangeleerd en in een diversiteit aan werkvormen rond de beroepsauthentieke casus aangeboden. In de eerste twee jaren ligt de nadruk meer bij binnenschools leren en het leren samenwerken. De stages zijn meer individueel gericht. Kennisuitwisseling tussen opleiding en beroepspraktijk vindt plaats aan de hand van stage- en projectopdrachten en stage-terugkomdagen (buiten-binnen dagen). In de casuïstiek en in de stage komen studenten ruim in aanraking met de beroepspraktijk en actuele onderwerpen zoals: beleid bij obesitas, preconceptiezorg en vroegsignalering van huiselijk geweld. Verloskundigen uit de praktijk brengen actuele ontwikkelingen in via expertcolleges en bij de beroepsgerichte minoren (PHP⁵ en echografie). Ook brengen zij actualiteit in via vraagstellingen en opdrachten bij de projecten Vrouwengezondheidszorg en Praktijkmanagement.

⁴ BOKS: Body of Knowledge and Skills

⁵ PHP: Public Health Promotion

Studenten komen in alle onderwijsblokken in aanraking met actuele onderzoeks- en beroepsgerichte literatuur. De boekenlijst staat vermeld in de studiegids en wordt jaarlijks geactualiseerd door de curriculumcommissie. Studenten leren om wetenschappelijke artikelen en artikelen uit (internationale) vaktijdschriften te gebruiken. Studenten bevestigen dat zij door de studiejaren heen bij alle opdrachten de literatuur moeten raadplegen, dat zij leren wetenschappelijke artikelen kritisch te beoordelen en deze moeten gebruiken om te komen tot een gerichte aanpak en oplossing van vraagstukken.

De opleiding besteedt expliciet aandacht aan EBM. Daarbij leren studenten gebruik te maken van wetenschappelijk onderzoek voor de onderbouwing van het handelen in de beroepspraktijk. Dit begint in het eerste jaar met een literatuursearch en opzet van een goede vraagstelling. In het tweede jaar is er aandacht voor de stappen in de onderzoekscyclus en methodiek keuze. In het derde en vierde jaar wordt de onderzoeksmethodiek verdiept in journalclubs met casuïstiekbesprekingen. In het laatste semester doen studenten op kleine schaal een beroepsgericht onderzoek of participeren in een lopend onderzoek van de afdeling Midwifery Science. Gedurende alle jaren staat het klinisch redeneren en het onderbouwen van het verloskundig handelen centraal. Studenten doorlopen in dit onderzoek alle stappen van de empirische cyclus, werken met bestaande data van Midwifery Science of verzamelen zelf kwalitatieve data. In alle gevallen werken studenten met een eigen onderzoeksvraag. Zij leggen daar verslag van in de vorm van een artikel.

Tijdens de gesprekken en de rondleiding (te Groningen en te Amsterdam) heeft het panel een indruk gekregen van de vaardigheidstrainingen en de mogelijkheden tot het gebruik van simulatietrainingen in het Wenckebach Instituut van het UMCG en een eerste pilot met deelname aan POET⁶-trainingen (een aantal maal gegeven). Voor de POET-training wordt onderzocht of het mogelijk is om deze over het gehele curriculum uit te rollen. Deze activiteiten bevestigen de praktijkgerichte oriëntatie van de opleiding en de wens om meer aandacht te geven aan de verbreding van het vakgebied en de samenwerking in de gezondheidszorgketen.

Op het gebied van internationalisering heeft de AVAG een aantal speerpunten: het gebruik van internationale literatuur, studentmobiliteit, bijdragen van docentdeskundigheid in het buitenland in projecten en tijdens symposia en congressen. Het panel heeft tijdens de gesprekken niet de nadruk gelegd bij dit onderwerp. Feit is dat een flink deel van de studenten in het derde en vierde jaar op stage gaan naar het buitenland via de minor PHP in bijvoorbeeld Zambia. De opleiding heeft de ambitie tot meer internationale samenwerking op het terrein van onderzoeksstages voor studenten, zoals met de McMaster University in Canada en de University of Ulster in Noord-Ierland. De opleiding kan zich duidelijker profileren op dit punt. Een sterke internationale gerichtheid in de opleiding zal de blik op de verloskundige van de toekomst mee inspireren.

⁶ POET-training: multidisciplinaire training in acute situaties in de verloskunde samen met gynaecologen, ambulancepersoneel

Uit evaluatiegegevens (NSE 2011) blijkt dat studenten zeer tevreden zijn over de aansluiting tussen beroep en de ontwikkeling van beroepsvaardigheden. Ook over de aansluiting op actuele ontwikkelingen in het vakgebied en de voorbereiding op de actuele beroepspraktijk wordt positief geoordeeld. Studenten geven vaak scores boven de 4,0 (bij een 5-puntsschaal).

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat het leren in de beroepspraktijk een belangrijk onderdeel is van het opleidingsprogramma. Dit past bij de hbo-oriëntatie. Ook in het binnenschoolse deel staat de beroepspraktijk duidelijk centraal in de gekozen thematiek. Binnenschools krijgen studenten gericht vaardigheden aangeleerd. Deze bouwen ze verder uit tijdens de stages. In terugkomdagen en reflectiemomenten worden ervaringen gespiegeld aan de theorie. Het panel vindt de pilots met de simulatiepop Noëlle en met de POET-training positief. Gezien de daarmee gepaard gaande hoge kosten zal de opleiding moeten bepalen hoe deze elementen ingezet gaan worden. Deze onderdelen zijn leerzaam, maar nog geen vast onderdeel voor alle studenten. Het geeft de intentie van de opleiding weer om gedegen verloskundigen af te leveren.

Het panel constateert uit het onderwijsmateriaal dat er aandacht wordt besteed aan diepgaande en actuele kennis. Bij ieder thema/project moeten studenten zich verdiepen in de achterliggende theorie en literatuur en van daaruit hun handelen/oplossing onderbouwen. De kwaliteit van de gehanteerde literatuur is goed. Deze is voor studenten ook goed beschikbaar. Het programma biedt ruime gelegenheid tot de ontwikkeling van beroepsvaardigheden op medisch-technisch, verloskundig gebied en qua professionele ontwikkeling. Studenten leren de basisbeginselen aan van praktijkgericht onderzoek en ze leren uitkomsten uit (wetenschappelijk) onderzoek te interpreteren en hanteren als onderbouwing van hun handelen. De balans tussen theorie en praktijk is voor betrokken studenten en docenten helder.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 3 Inhoud van het programma

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Relatie eindkwalificaties en inhoud programma

De kerncompetenties uit het opleidingsprofiel zijn uitgewerkt naar deelcompetenties binnen de vijf beroepsdomeinen en elf beroepssituaties. De studenten worden op drie beheersingsniveaus getoetst, opbouwend in mate van complexiteit, transfer en de Body of Knowledge (BOK). Aan het einde van de opleiding moeten alle kerncompetenties op niveau 3 zijn behaald (beginnend beroepsbeoefenaar). Het verloskundig handelen moet de verloskundige beheersen op hoger niveau, namelijk dat van beroepsbekwaam.

Deze structuur is herkenbaar beschreven in de competentiematrix en beschrijvingen van onderwijseenheden in het AVAG Opleidingsplan 2011-2012 en de studiegids. De deelcompetenties zijn vervolgens geoperationaliseerd naar fasedoelen, met daarin benoemd de kennis en kunde die passen bij het gewenste niveau voor die fase. De opleiding gebruikt hiervoor als basis de opleidings specifieke BOKS, die is samengesteld en uitgewerkt vanuit op basis van de landelijke BOKS.

Vanuit 7 kerncompetenties, 26 deelcompetenties zijn er gedurende de opleiding 176 fasedoelen (niveau I, II en III samen) verdeeld over 76 stageweken. De studenten kiezen zelf de fasedoelen waaraan ze in een bepaalde stage willen werken. Dit leggen ze vast in hun persoonlijk ontwikkelingsplan en reflecteren hierop. Stagebegeleiders beoordelen de studenten aan de hand van beroepssituaties met bijbehorende fasedoelen.

Het panel constateert uit het opleidingsplan en bijlagen van het zelfevaluatierapport dat de competenties evenredig zijn verdeeld over het programma en door de programma-inhoud worden gedekt. Het panel constateert dat de fasedoelen goed zijn geconstrueerd en samenhang tonen maar doet daarbij wel de aanbeveling om te kijken of de vele fasedoelen kunnen worden geclusterd. Het bijhouden en aftekenen van deze vele fasedoelen lijkt niet efficiënt. Daarmee gaat er bij studenten veel tijd en energie zitten in het bij elkaar halen van de vereisten aftekeningen en bewijzen. In de zelfevaluatie is door de opleiding aangegeven dat het systeem van kerncompetenties, deelcompetenties en fasedoelen een degelijke en heldere samenhang heeft, maar voor studenten tot teveel fasedoelen leidt. Uit gesprekken met studenten constateert het panel dat dit in de hogere jaren gefragmenteerd leren in de hand werkt, wat strijdig lijkt met het competentiegerichte geïntegreerd leren. De opleiding heeft het voornemen de fasedoelen te clusteren tot beroepssituaties die door korte klinische beoordelingen worden getoetst (conform geneeskunde opleidingen).

Het panel vindt dat de basis voor de eerstelijns verloskunde in Nederland goed in het programma is ingebouwd. Zij ziet in het onderwijsmateriaal nog enige spanning in de aandacht voor de klinische verloskunde. Dit is grotendeels het gevolg van de einkwalificaties waarvoor wordt opgeleid. Het panel constateert dat de opleiding zich meer wil richten op de klinische verloskunde. Het panel vindt dat een goede ontwikkeling. Studenten geven aan dat zij meer aandacht voor een bredere setting wensten, door bijvoorbeeld meer experts in de klas uit de tweedelijns en verwante gezondheidszorggebieden. Voorbeelden zijn: kinderartsen, psychiaters, gynaecologen, socioloog of etholoog/ethicus voor praktijkervaring.

Op de vraag of studenten ook worden geëquipeerd voor werken in het buitenland, wordt geantwoord dat de opleiding zich in de eerste plaats richt op de Nederlandse markt en dat studenten voldoende geëquipeerd zijn om elders als verloskundige te werken. Het panel heeft daar een helder internationaliseringsbeleid gemist.

Stages

Het panel vindt het positief dat studenten in alle jaren via stages kennismaken met de beroepspraktijk en kunnen groeien in hun verloskundig handelen in de praktijk. In het eerste jaar ligt de focus bij de verloskundige praktijk in de eerste lijn. In het tweede jaar is er meer kennismaking met de verloskunde in de tweede lijn.

In het derde en vierde jaar vindt verdieping plaats in eerste en tweede lijn stages. Tijdens buiten-binnen (bb) dagen wisselen studenten ervaringen uit op school en is er intervisie en casusbespreking.

Ten aanzien van de stages constateert het panel een aantal verschillen tussen de locatie Amsterdam en de locatie Groningen. Het eerste verschil is de aanpak van de eerstejaars stages. In Amsterdam lopen studenten een dag in de week mee in een praktijk, waar ze in Groningen elf stageweken hanteren. Dit komt doordat in Groningen de praktijken meer verspreid liggen en het voor eerstejaars studenten reistechisch lastiger is om een dag in de week op en neer te reizen. Vanaf september 2012 worden ook voor de eerstejaars studenten in Amsterdam stageweken gehanteerd, na evaluatie en daaruit voortkomende positieve effecten.

De meeloopdagen in Amsterdam worden door studenten niet altijd als diepgaand ervaren. Door het meeloopkarakter is er niet altijd garantie dat alle studenten eenzelfde diepgang bereiken, bijvoorbeeld op de intensive care voor pasgeborenen (NICU). Dit is ook afhankelijk van het eigen initiatief van studenten en de eigen leerdoelen.

Een tweede verschil is de stagetoewijzing. In Amsterdam zijn studenten daarover tevreden: in november zijn stages voor het hele jaar bekend aldus studenten. In Groningen klagen studenten over te late toewijzing, in principe twee weken, maar ook te vaak slechts een dag van te voren. Daarmee is het voor studenten lastig om vervoer en verblijf op tijd te regelen. Studenten kunnen dan het kennismakingsgesprek niet vooraf houden en daarmee is het lastig om hun leerdoelen goed af te stemmen op de stagepraktijk. Studenten ervaren dat er weinig rekening wordt gehouden met de door hen opgegeven voorkeuren. Studenten melden dat er wel stageplaatsen zijn, maar dat de opleiding dat niet altijd goed in kaart heeft. Het panel heeft dit besproken met de opleiding en constateert dat een vaste stagecoördinator is uitgevallen en daarmee contacten en communicatie met praktijken minder soepel lopen. Het panel adviseert de opleiding snel aan te sturen op verbetering. In Amsterdam zijn studenten meer tevreden over de stage. Er lijken meer vaste afspraken te zijn over reis- en verblijfskosten. In Amsterdam is er met circa vijftien grotere praktijken een vastere overeenkomst tot het plaatsen van studenten. In Groningen zijn er een achttal vastere praktijken. Studenten ervaren daar vaak meer structurele begeleiding en completere beoordeling door meerdere verloskundigen.

De opleiding is bezig met de opzet van een kwaliteitsborgingssysteem KWAST, waarin de kenmerken en kwaliteit van stages worden vastgelegd. Met het systeem wordt de kwaliteit van de afzonderlijke stagepraktijken gevolgd en dit leidt tevens tot adviezen over het buitenschools onderwijs als geheel. In de eerste helft van 2012 is het systeem gestart. Feedback van studenten wordt opgenomen. Door de korte termijn dat dit nu is ingevoerd heeft dit nog niet concreet geleid tot afkeuring van stagepraktijken, terwijl studenten wel klachten hebben over stageplaatsen. De opleiding geeft aan dat er enkele waarschuwendende gesprekken met praktijken zijn gevoerd.

Studenten ervaren dat zij klachten vaak pas achteraf goed kwijt kunnen. Zij ervaren tijdens de stages weinig contact tussen school en praktijk. Er zijn geen vaste stagebezoeken door docenten, met een gezamenlijk overleg tussen docent-student en praktijkbegeleider. Alleen bij praktijken waar meer dan drie studenten per jaar komen, is er een overlegmoment.

Praktijkbegeleiders hebben bij voorkeur de cursus 'stagewerkbegeleiding' gevolgd. Dit is echter niet altijd het geval volgens studenten, waardoor praktijkbegeleiders niet altijd even goed op de hoogte zijn van de te behalen doelen en niveaus. De opleiding is bezig dit beter te begeleiden door meer vaste docenten in te zetten voor het contact met de praktijken. Dit geldt ook voor de stagebeoordeling, waar de docent weer meer de centrale rol in krijgt (zie standaard 16). Het panel vindt dit goede ontwikkelingen waarmee de opleiding de regie over begeleiding en beoordeling weer meer in eigen hand neemt. Gezien het grote aandeel van de stage, vindt het panel dat wenselijk.

Voor de vierdejaars stages geldt dat beide locaties werken met de meer vaste en vaak grotere contractpraktijken. Daar is meer ervaring met het begeleiden en beoordelen van studenten en zijn er meer begeleiders die de begeleidingscursus hebben gevolgd. De kwaliteit van de stageplaatsen in het vierde jaar is daarmee strakker geregeld dan bij de eerstejaars stages.

Onderzoek/EBM

De onderzoeksleerlijn is voor de jongerejaars studenten helderder vanaf jaar 1 in het programma verankerd dan voor de vierdejaars studenten. De opleiding heeft, na evaluaties, een aantal verbeteringen heeft doorgevoerd die een doorlopende lijn van het 1^e t/m het 4^e jaar zichtbaar maken. De onderdelen van onderzoeksvaardigheden en de aandacht voor EBM zijn de voorgaande jaren meer systematisch in het onderwijsprogramma ingebed. In het 1^e jaar in het CGO-onderwijs leren studenten hun bevindingen op verantwoorde wijze te onderbouwen. In het 2^e jaar wordt het CGO-onderwijs vervolgd. Studenten leren een PICO (problem intervention control outcome) te presenteren. In het 2^e, 3^e en 4^e jaar wordt in de klinische lessen en in de binnen-buiten dagen het klinisch redeneren geleerd en geoefend. Hierin wordt EBM actief geïntegreerd in het verloskundig handelen. Sinds een jaar worden stagebegeleiders uitgenodigd om hierin te participeren. EBM wordt onder andere getoetst in de assessments, een belangrijk onderdeel van het toetsplan.

In samenhang met deze lijn wordt aan studenten vanaf het eerste jaar geleerd om achtereenvolgens (wetenschappelijke) literatuur te vinden, te gebruiken, te bekritisieren en zelf onderzoek te ontwerpen en uit te voeren. Na het vinden en gebruiken van literatuur ten behoeve van het CGO volgen de studenten in het 2^e jaar methodologielessen (werkcolleges) met daarin de theorie achter vraagstelling, opzet, uitvoering en interpretatie van (wetenschappelijk) onderzoek. In 3^e jaar is de journalclub een belangrijk onderdeel van het binnenschools curriculum, waarin (wetenschappelijke) literatuur kritisch wordt beoordeeld. Ook leren zij een onderzoeksopzet en een voorstel tot uitvoering te maken. In het 4^e jaar worden studenten in werkcolleges voorbereid op dataverzameling en data-analyse, en leren zij schriftelijk en mondeling correct te rapporteren. Zij voeren hun onderzoek uit bij Midwifery Science maar ook bij TNO, AMC, RUG/UMCG, en brengen verslag uit van hun onderzoek in de vorm van een artikel en een referaat. Talentvolle studenten met verdergaande belangstelling kunnen de wetenschappelijke minor EBP of sinds kort de minor Health Sciences volgen. Deze minoren en de minor PHP kunnen worden gecombineerd met het onderzoeksemester tot een diepgaander en langer durend onderzoek. Flankerend zijn er tweemaandelijks in Amsterdam en Groningen onderzoeksbesprekingen over lopend onderzoek voor docenten en studenten.

Uit de gesprekken die het panel voerde met alumni en studenten blijkt dat vierdejaars studenten de aandacht voor EBP en onderzoek meer geconcentreerd kort voor het afstuderen hebben aangeleerd. De leerlijn was in hun beleving toen nog niet zover ontwikkeld. Studenten die de minor EBP volgden (eerste twee modules van de master of science van het AMC) ervoeren meer diepgang in het onderzoek.

Studenten geven aan dat er in het curriculum voor iedere student een minimum aan onderzoeksvaardigheden vereist is. Dit omvat literatuurstudie, methodologielessen, casuïstiek/onderzoeksbesprekingen in de journalclubs en eigen onderzoek in de afstudeeropdracht. Tweedejaars studenten moeten een bijdrage leveren aan klinische lessen in klinieken. Ook verzorgen studenten in bepaalde klinieken een PICO (Problem Intervention Control Outcome). Het panel vindt dit een waardevolle ontwikkeling. Deze lijn is nog sterk in ontwikkeling.

De organisatie van de afstudeeropdracht is door ouderejaars niet als optimaal ervaren. De afstemming tussen het afstuderen en de stage in het vierde jaar was niet optimaal.

Studenten verkregen voorafgaand aan de stage goedkeuring voor hun AO-werkplan en konden de afstudeeropdracht (10 EC) tijdens de stage (extra werkdruk) of na de stages (risico op uitstelgedrag) uitvoeren.

Door de aandacht voor onderzoek vanuit midwifery science meer integraal in het onderwijs op te nemen, wordt de band tussen onderwijs en onderzoek steviger. Studenten leren zo de vaardigheden te ontwikkelen en zij kunnen daarmee plannen van aanpak voor hun minor en afstudeeronderzoek opbouwen. Studenten leren gaandeweg om uitgangspunten van klinisch redeneren te hanteren, gebaseerd op gangbare richtlijnen en criteria.

Samenhang

De samenhang door het programma is helder uiteengezet in het opleidingsplan en de studiegids (vergelijk standaard 2). Er is een goede opbouw qua lesstof en complexiteit. In het derde/vierde jaar kiezen studenten voor verbreding (minor PHP), verdieping (minor echografie) of een meer onderzoeksgerichte route (minor EBP). De samenhang in de onderwijsperioden is helder met de casusgerichte aanpak en de thematische opdrachten. Vaak zijn er gastlessen, opdrachten, expertcolleges of binnen-buiten-dagen gericht op specifieke onderwerpen en nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld ketenzorg en zorgprocessen naar de tweede lijn. Voor studenten was die lijn niet altijd duidelijk. Zij bekeken het vaak blok voor blok, waardoor de lijn niet helder werd.

De samenhang tussen binnenschools en buitenschools onderwijs wordt vormgegeven door in het casusgerichte onderwijs te werken rond beroepsauthetieke thema's en themagerichte opdrachten ter voorbereiding op stages. In het derde en vierde jaar worden connecties gelegd in de journalclubs, de casuïstiekbijeenkomsten en de binnen-buiten dagen tijdens de stageperioden. Voor de afstemming tussen school en stages, wensen studenten meer contact tussen de opleiding en de praktijkbegeleiders.

Overwegingen en conclusie

Het panel is van mening dat het programma studenten goed voorbereidt op de eerstelijns verloskunde in Nederland. Studenten krijgen een eerste basis voor de klinische verloskunde.

De diepgang daarvan kan afhankelijk zijn van de bereikte diepgang in de stages en de keuze van de minor. Er zijn mogelijkheden tot verbreding en verdieping van het vakgebied.

Ook voor de EBM-lijn geldt dat studenten daar gedurende het programma steeds in worden getraind. Dit kan duidelijker worden benoemd in de beschrijving van de onderwijsseenheden. De elementen die het panel heeft waargenomen, zoals de klinische lessen in het tweede studiejaar en de aandacht voor werkprotocollen (PICO), vindt zij sterk getuigen van EBM gerichtheid.

Wat betreft de vertaling van de eindkwalificaties naar het programma, stelt het panel dat de voorgenomen clustering van de fase-doelen aan beroepssituaties beter past bij de onderwijskundige uitgangspunten (vergelijk standaard 4). Vanuit een meer overstijgende benadering kunnen studenten meer invulling geven aan hun eigen leerdoelen en is een betere match mogelijk met de begeleiding op de stageplaats. De opleiding zal dan duidelijk een kader moeten stellen voor de basis die zij bij iedere student wil aanleren. De fase-doelen werken nu door de veelheid verwarrend. Dit leidt tot het snel aftekenen van itemlijsten door de praktijkbegeleider, zonder dat specifieke onderbouwing wordt gegeven.

Studenten zijn niet altijd tevreden over de stages, met name in Groningen. De grote variatie in stages past niet altijd bij de beschikbare stageplaatsen. In Groningen loopt de stagetoewijzing en -begeleiding stroever door de grotere logistieke uitdaging; minder en kleinere praktijken, vaak op grotere afstand.

Het panel vindt het positief dat de eindstages zo veel mogelijk in de contractpraktijken plaatsvinden, waar de randvoorwaarden voor leerproces en begeleiding vaak beter geregeld zijn. Het panel is van mening dat met meer concrete stagedoelen (duidelijker koppeling aan de fase-doelen, naast de persoonlijke leerdoelen) het leereffect van de stages beter kan worden benut. Kennis en kunde kunnen dan direct worden beoordeeld in de stages (vergelijk standaard 16).

Het panel oordeelt dat het onderwijsprogramma de studenten goed voorbereid op de eerstelijns verloskundige zorg, met een start voor de klinische verloskunde. De inhoud van het programma biedt studenten mogelijkheid de eindkwalificaties te halen. Wat betreft de stages maakt het panel een onderscheid tussen Amsterdam en Groningen, gezien de verschillen in organisatie en logistiek.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende** voor de locatie Groningen en **goed** voor de locatie Amsterdam.

Standaard 4 Vormgeving van het programma

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

De opleiding hanteert een aantal onderwijskundige uitgangspunten met nadruk op actieve kennisverwerking. Het programma heeft een concentrische opbouw, waarbij via authentieke beroepssituaties in steeds toenemende complexiteit wordt gewerkt. Theorie en praktijk wisselen elkaar af in casuïstiek en de vele stages.

Via gerichte opdrachten werken studenten aan actieve kennisverwerking. Er wordt gewerkt in verschillende groepsgroottes en met gevarieerde werkvormen. In de eerste twee jaar wordt gewerkt met casusgericht onderwijs (CGO). In het derde en vierde leerjaar is er meer aandacht voor projectgericht werken (PGW) en klinisch redeneren. Studenten krijgen gaandeweg meer eigen verantwoordelijkheid voor hun leerproces en kunnen met persoonlijke leerdoelen eigen accenten leggen.

Uit gesprekken en bestudering van het onderwijsmateriaal constateert het panel dat bovenstaande uitgangspunten worden gehanteerd. Er is een grote variatie aan werkvormen gericht op kennis, vaardigheden en ontwikkeling van beroepsattitude. Studenten worden met gerichte opdrachten en casuïstiek geactiveerd. In intervisiebijeenkomsten leren zij te reflecteren op het geleerde en hun persoonlijke en beroepsontwikkeling.

De opleiding heeft voorgaande jaren, op basis van evaluatie-uitkomsten, het evenwicht tussen de CGO en reflectie en zelfstudie bijgesteld. De producten die voor het CGO geleverd moesten worden waren te omvangrijk. Ook de keuzeruimte in projecten en onderzoek is verruimd.

Studenten en docenten oordelen positief over het onderwijsconcept. De beroepsgerichtheid en de afwisseling tussen theorie en praktijk zijn voor studenten aantrekkelijk. Ze kunnen ervaringen vanuit de praktijk inbrengen in het onderwijs en tegelijkertijd de aangeleerde theorie toetsen aan praktijkervaring. Van daaruit kunnen zij hun eigen leerdoelen scherper stellen.

Het panel vindt het positief dat in de kenniskring (laatste fase met journalclub, methodische casuïstiekbespreking, vaardigheidstrainingen en intervisie) veel aandacht wordt gegeven aan het klinisch redeneren. Dit wordt expliciet benadrukt naar studenten. Hiermee onderbouwt de opleiding het hbo+ karakter. Studenten worden actief aangestuurd tot het verkrijgen van meer inzicht voor hun verloskundig handelen.

Overwegingen en conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 5 Instroom

<i>Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.</i>

Bevindingen

Door de landelijke instroombeperking worden jaarlijks maximaal 100 studenten toegelaten tot de opleiding: 60 studenten te Amsterdam en 40 studenten te Groningen. Studenten geven schrijven zich in voor één van de vier locaties voor de verloskunde-opleidingen en nemen voor die locatie deel aan de landelijke selectieprocedure. Studenten worden in een eerste ronde geselecteerd op basis van een schriftelijke casustoets, waarin analyseren, redeneren en argumenteren wordt getoetst. In een tweede ronde wordt geselecteerd op reflectie, motivatie, beroepsbeeld en samenwerking via een samenwerkingsopdracht en een motivatiegesprek met docenten en studenten.

De instroom bestaat voor 36% uit vwo'ers, 35% uit havisten, 4% mbo'ers en 25 overig (hbo/wo). Voor doorstroom naar het tweede jaar moeten studenten 45 EC van het eerste jaar halen en een positieve portfolio-beoordeling hebben. Alle studenten volgen eenzelfde programma. Vrijstellingen worden bij uitzondering verleend en alleen op persoonlijke basis, na goedkeuring door de examencommissie.

Veel studenten kiezen bewust voor de opleiding. Zij ervaren de selectie als stevig. Zij krijgen een redelijk goed beeld van de onderwijsopzet en inhoud van beroepstaken, maar moeilijk een totaalbeeld van het beroep. Studenten geven aan dat daar in het eerste jaar voldoende aandacht aan wordt gegeven en dat de eerste stages indicaties geven van het beroep. De impact op het eigen sociale leven wordt vaak onderschat door studenten. De combinatie van leren, stages volgen, diensten lopen, vaak in een andere regio/stad legt veel druk op het eigen sociale leven. Ook de eigen bedrijfsvoering als verloskundige is moeilijk in te schatten door studenten. Studenten hebben bij instroom vaak een romantischer beeld van het vak, gericht op baring en begeleiding. De opleiding werkt aan een realistische voorlichting en selectie en daar wordt snel in het eerste jaar aandacht aan gegeven. Het panel acht het waardevol dat studenten meer inzicht krijgen in de redenen waarom ze worden toegelaten. Studenten krijgen geen gerichte feedback op de toelatingstoets. Met een inhoudelijke terugkoppeling vanuit de instroomselectie kunnen studenten een gerichte start maken binnen de opleiding. Het kan een eerste start geven voor hun competentieontwikkeling.

Uit exitgesprekken bleek dat veel studenten, ondanks de uitgebreide voorlichting, te lichtvaardig denken over het combineren van de opleiding, of later het vak, met gezinstaken of met betaalde arbeid. De AVAG blijft de voorspellende waarde van de selectieprocedure volgen en voert, op basis van verbeteringsuggesties van studenten, aanpassingen door. Zo is er bijvoorbeeld een voorbeeldcasus op de website geplaatst. Hiermee wil men de toch nog flinke uitval (10-25%) verder inperken. De contactmomenten met studiebegeleiders en blokcoördinatoren zijn in het eerste jaar vervroegd en geïntensiveerd. In de begeleiding is er extra aandacht voor de aansluiting van havisten, omdat uit analyses blijkt dat deze groep achterblijft in studiesucces.

De AVAG streeft ernaar dat de studentenpopulatie een afspiegeling is van de samenleving. AVAG stelt zelf vast dat zij daar niet in slaagt, ondanks maatregelen zoals bijvoorbeeld specifieke projecten en voorlichting. De effectiviteit van deze projecten bleek laag. Sindsdien zet de opleiding in op behoud van studenten met een niet-westerse achtergrond (3 à 4 per jaar). Docenten hebben meerdere trainingen cultuursensitiviteit gevolgd. Startende studenten volgen een taaltoets. Sinds kort is een buddiesysteem ingevoerd, waarbij eerstejaars studenten worden gekoppeld aan ouderejaars studenten met zoveel mogelijk een soortgelijke achtergrond.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat de opleiding oog heeft voor de instroom en aansluiting van het programma op kenmerken van instromende studenten. De opleiding heeft ondanks de exitgesprekken en de eigen monitoring van de intake nog geen zekerheid dat de beste studenten instromen.

Het panel adviseert, binnen de landelijke selectiecriteria de ruimte te zoeken om de selectie scherper te richten op de psychische en lichamelijke druk die studenten tijdens studie en werk zullen gaan ervaren.

Het panel ziet een aantal initiatieven (taaltoets en buddyproject) ter verbetering. De resultaten daarvan zijn nog niet duidelijk. Wat betreft de taaltoets heeft het panel een opvolging gemist, bijvoorbeeld in de vorm van gericht aanvullend onderwijs om deficiënties weg te werken. De coaching van leervaardigheden bij havisten en mbo'ers behoeft blijvende aandacht.

Het panel is van mening dat de (landelijke) selectieprocedure nog meer compleet kan worden ingericht met aandacht voor stressbestendigheid, inzet, lichamelijke en geestelijke belasting. Het panel adviseert de opleiding aandacht te houden voor diversiteit in de populatie van studenten, en goed aan te sluiten bij de diversiteit in het werkveld.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 6 Studeerbaarheid

<i>Het programma is studeerbaar.</i>

Bevindingen

De opleiding wordt door studenten als zwaar getypeerd. Dit geldt met name voor de perioden waar binnen- en buitenschools onderwijs zijn gecombineerd en studenten soms werkweken van 42 uur maken. Met de vele stages wordt het programma strak georganiseerd. In Groningen heeft het panel geconstateerd dat de stageplanning een grote druk legt op de studenten, met risico tot uitloop van studieduur. Desalniettemin is het panel van mening dat de opleiding daar scherper oog voor moet hebben en een oplossing snel nodig is. Nauwer contact met de stageplaatsen en betere registratie van match tussen praktijkkenmerken en stage-eisen is wenselijk. Daartoe is men gestart met het stagesysteem KWAST. Dit systeem zal de komende jaren meer inzicht geven in de kwaliteiten van stagepraktijken en -begeleiders.

Studenten geven in gesprekken aan dat zij veel tijd besteden aan de opleiding. Daarbij is er wel variatie naar vooropleiding. Vooral havisten geven aan dat zij hard moeten werken. Veel studenten geven aan de 40 uur per week te halen en voor opdrachten ook in de weekenden werken als zij deadlines moeten halen. Gemiddeld besteden studenten vier uur per dag aan aanwezigheid op school en vier uur per dag aan zelfstudie. Het studieklimaat ervaren studenten met de ruime afwisseling in werkvormen als positief en stimulerend.

Het panel vraagt aandacht voor het portfolio. Studenten besteden daar veel tijd aan en vinden het waardevol voor hun ontwikkeling. Het panel bevestigt het laatste. Wel vraagt het panel aandacht voor de inkadering. De portfolio's zijn vaak zeer uitgebreid in het reflectiedeel en de opzet en vulling wordt grotendeels door de student zelf bepaald. Het panel is van mening dat een zekere verzakelijking op zijn plaats is en dat studenten leren gericht te rapporteren en meer zakelijk te reflecteren. Dit biedt hen een helderder kijk op hun

ontwikkeling en bespaart hen bij de opzet en de begeleiders bij het beoordelen, de nodige tijd. Daarbij is het een opmaat naar het gericht en zakelijk rapporteren in hun latere vak.

De opleiding monitort de studielast via de resultaten van enquêtes en evaluaties. Studenten zijn daarin redelijk tevreden over de studeerbaarheid. Ze vinden het tempo hoog, maar niet te hoog. Per blok/semester kan de studielast wel variëren. Sommige perioden zijn te vol. In 2012 heeft de opleiding de studielast per werkvorm in kaart gebracht. Dit heeft geleid tot een aantal aanbevelingen gericht op duidelijker studiedrempels naar de afstudeerfase en minoren en de inrichting van de toets- en hertoetsmomenten.

Overwegingen en conclusie

Van studenten wordt stevig eigen inzet en initiatief gevraagd qua studeerbaarheid. Het panel is van mening dat het programma een studeerbare basis biedt voor studenten, zolang zij bereid zijn zich ten volle in te zetten.

Het panel is van mening dat de verloskunde studie pittig is voor studenten. Met een strak georganiseerd programma en met de juiste inzet en begeleiding is het programma studeerbaar. Gezien het grote aandeel van de stages is de stageplanning vaak cruciaal voor het goed kunnen doorlopen van het programma. Daar heeft het panel met name bij de locatie Groningen knelpunten waargenomen, die voor studenten soms zeer hinderlijk zijn en vertraging op kunnen leveren. De opleiding kan te Groningen meer investeren in het goed en tijdig in kaart brengen van de stagemogelijkheden.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 7 Duur

De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Bevindingen

De opleiding wordt in voltijd uitgevoerd en telt 240 EC; 60 EC per studiejaar, verdeeld over 40 lesweken per jaar. Het curriculum wordt jaarlijks vastgelegd in de Onderwijs- en examenregeling. De studiepunten van de afzonderlijke studieonderdelen staan vermeld in de studiegids. De eerste twee jaar zijn in blokken verdeeld. Het derde en vierde jaar zijn in semesters verdeeld. De minor bedraagt 23 EC, waarvan 4 EC stage. Daarnaast telt het minorsemester nog 7 EC reguliere stage. Het binnenschools curriculum beslaat 126 EC. Het buitenschools curriculum beslaat 114 EC. Er zijn geen verkorte varianten van de opleiding.

Overwegingen en conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Personeel

Standaard 8 Personeelsbeleid

De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.

Bevindingen

Het personeelsbeleid van de AVAG is afgeleid van het HRM-beleid van Hogeschool Inholland, zoals vastgelegd in het Handboek personeelsbeleid. Daarin zijn beschreven het taakbeleid, scholingsbeleid, werving en selectie, de PCM⁷-cyclus, loopbaanbeleid, arbo-zaken, faciliteiten en introductie van nieuw personeel. De P&O adviseur van de AVAG participeert in het personeelsoverleg van Inholland. In de jaarlijkse PCM-cyclus wordt gewerkt met IPOP⁸-, functionerings- en beoordelingsgesprekken.

Deskundigheidsbevordering is een belangrijk onderdeel van de gesprekken.

Het panel heeft personeelsplannen, PCM-cyclus documenten en scholingsbeleid ingezien en vindt deze goed op orde en concreet.

Onderlinge afstemming tussen de twee locaties vindt plaats tijdens AVAG-dagen. Dit zijn maandelijks dagen te Zwolle voor alle docenten en stafleden, waar specifieke thematieken worden besproken. Voorbeelden zijn: werkdruk, timemanagement, voorbereiding onderwijs, trainingen, academische houding, organisatie en recente ontwikkelingen in het beroep.

Uit gesprekken en resultaten uit Medewerkerstevredenheidsonderzoek constateert het panel dat docenten voldoende professionaliseringsmogelijkheden ervaren. Structureel is 10 procent van de aanstellingstijd beschikbaar voor professionalisering. Het volgen van opleidingstrajecten wordt financieel vergoed; masteropleidingen zelfs voor 100 procent. Sinds 2008 is een academiseringstraject gestart waarmee zittende docenten worden gestimuleerd een wo-masteropleiding te volgen en nieuwe docenten worden geworven met een voltooide wo-master. Nieuwe docenten met een niet-verloskundige achtergrond zijn bij voorkeur gepromoveerd.

Scholingsmogelijkheden zijn breed. Scholing is gericht op: onderwijskundige en didactische competenties, vakinhoudelijke kennis, wo-masters, promotiebeleid (Midwifery Science), intervisie en Engelstaligheid. Verder zijn er gerichte trajecten voor ondersteunend personeel of voor specifieke taken zoals studieloopbaanbegeleiding, toetsdeskundigheid of examencommissieleden.

Het panel constateert uit de documentatie dat er veel mogelijkheden zijn tot professionalisering. Met name ten aanzien van didactische deskundigheid, toetsdeskundigheid en examenprocedures heeft veel scholing plaatsgevonden. Veel docenten zitten in wo-master scholingstrajecten.

⁷ PCM: Performance and Competence Management

⁸ IPOP: Individueel Performance en Ontwikkelingsplan

In 2011 is de organisatie van de AVAG aangepast op basis van extern advies. Verantwoordelijkheden zijn lager in de organisatie belegd. Een managementlaag is opgeheven; de functie van onderwijsmanager is opgeheven. Per locatie is een opleidingsmanager aangesteld per maart 2012. Sindsdien zijn docententeams ook eigenaar van onderwijsblokken of semesters en verantwoordelijk voor de uitvoering, toetsing en bijstelling. De curriculumcommissie is sturend bij veranderingen in het curriculum. Uit gesprekken constateert het panel dat docenten de toegenomen professionele ruimte waarderen evenals de directere aansturing door de opleidingsmanagers. Docenten voelen zich meer gewaardeerd en de beleefde werkdruk is afgenomen.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat AVAG het personeelsbeleid van Inholland hanteert. De processen en procedures zijn helder vastgelegd en bieden een goede leidraad voor werving, selectie en scholing van docenten. De PCM-cyclus wordt consequent gehanteerd. Docenten waarderen de reorganisatie positief en voelen zich gewaardeerd. Dit uit zich onder andere in een minder grote werkdruk. Docenten hebben goede mogelijkheden tot deskundigheidsbevordering en maken daar ook goed gebruik van.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 9 Kwaliteit van het personeel

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

Het panel constateert uit de personeelsoverzichten dat de opleiding een goede mix aan gekwalificeerd personeel in huis heeft. Sinds 2007 is geïnvesteerd in meer recente praktijkervaring onder docenten. Van de verloskundige docenten is een kwart werkzaam in de beroepspraktijk en heeft ruim 40 procent recente (minder dan 5 jaar geleden) praktijkervaring. Alle docenten met een vaste aanstelling moeten in het bezit zijn van didactische kwalificaties, of die binnenkort halen. Nieuwe docenten verloskunde moeten over een wo-masterniveau beschikken. Bij niet-verloskundige docenten worden bij voorkeur (bijna) gepromoveerden aangetrokken. Op peildatum april 2012 heeft 35 procent van de verloskundige docenten ten minste een wo-masterniveau. 28 procent is bezig met een masteropleiding. Voor niet-verloskundige docenten geldt dat alle docenten beschikken over een wo-masterniveau. Het streven voor 2015 is ruim 80 procent master opgeleide docenten en ruim 25 procent gepromoveerden.

Het panel is van mening dat de opleiding de vakdeskundige expertise in huis heeft om de opleiding te verzorgen en alle vakgebieden te dekken. Er is een goede mix van generalisten en specialisten. Voor specialismen kan de opleiding gastdocenten betrekken uit haar brede netwerk. Met het aanstellen van vaste docenten als contactpersoon met praktijkbedrijven kan de relatie met het werkveld worden verstevigd.

Onderzoeksexpertise wordt ontwikkeld door participatie in Midwifery Science, in samenwerking met het Vumc. Het beleid is er op gericht onderzoekers steeds meer te betrekken bij het onderwijs. Een onderzoeker is tevens docent te Groningen en onderhoudt de contacten met UMCG. De hoogleraar is tevens universitair hoofddocent bij de McMaster University in Canada en brengt van daaruit ook internationale ervaring in over onderzoek.

Docenten houden hun kennis op peil via de eigen deskundigheidsbevordering, via het bijhouden van (vak)literatuur, via uitwisseling in vakgerichte netwerken en beroepsverenigingen, via bezoek en bijdragen aan congressen en symposia. Het panel constateert uit gesprekken en afstudeerproducten dat er variatie is in de kwaliteit van onderzoeks- / afstudeerbegeleiding. Met het aantal docenten dat nu een mastertraject volgt, is daar mogelijk een positieve spin off te verwachten in de komende jaren. Studenten melden in gesprekken dat docenten en ondersteunend personeel zeer toegankelijk zijn. Zij waarderen de capaciteiten en kennis van docenten, zowel op inhoudelijke deskundigheid als onderwijskundige kwaliteit. De kwaliteit van het ondersteunend personeel kwam duidelijk naar voren bij het opvragen van studiemateriaalva drie studenten. De opleidingssecretaresse wist direct om wie het ging, wie de docentbegeleider was en kon binnen enkele klikken de digitale gegevens tevoorschijn halen. De niet-digitale materialen werden daar eenvoudig en georganiseerd bijgezoekt. Op organisatorisch vlak heeft de AVAG de structuur recent aangepast. Docenten oordelen daar in gesprekken positief over. Zij ervaren nu minder een top-down aansturing en voelen zich meer gehoord als professionals. Het managementteam beschikt zelf niet over verloskundige expertise. Dit wordt door docenten niet als knelpunt beschouwd. Het managementteam heeft haar contacten met het werkveld via de werkveldadviesraad en reguliere contacten binnen de verloskundige netwerken.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat de opleiding een brede mix van verloskundige en niet-verloskundige docenten in huis heeft, die inhoudelijk het basisprogramma goed kunnen dekken. Voor specifieke kennisgebieden worden gastdocenten ingezet. Circa 70 procent van de docenten (inclusief onderzoekers) heeft ten minste een wo-masterniveau. Daarvan is 20 procent gepromoveerd. Via Midwifery Science en via gerichte scholing wordt gewerkt aan het verder verhogen van de onderzoeksvaardigheden. Ook richting praktijkbegeleiders wordt gewerkt aan verder scholing en vergroting van begeleidings- en beoordelingscapaciteit.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 10 Kwantiteit van het personeel

<i>De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.</i>
--

Bevindingen

AVAG heeft in 2012 ter beschikking 27,03 fte docenten en 8,41 fte (inclusief 0,3 hoogleraar) onderzoekers bij Midwifery Science. Met circa 350 studenten levert dit een docent-studentratio

van 1:13. Deze ratio is royaal en als gevolg daarvan wordt gewerkt met intensieve onderwijs- en toetsvormen (vergelijk standaard 16).

Toch wordt er in de organisatie redelijke werkdruk ervaren. Dit is mogelijk het gevolg van de vele kleine aanstellingen onder docenten, versnippering van taken en een hoog ambitieniveau. Na de reorganisatie en meer aandacht voor professionele ruimte gaat de opleiding nu werken aan betere taakverdeling binnen de teams, met als doel verdere verlaging van de ervaren werkdruk.

Het panel is van mening dat de opleiding de ingezette lijn met vaste docenten per stagepraktijk en meer consequente stagebezoeken moet doorzetten. De opleiding mag daar meer in investeren. Het panel is van mening dat daarmee een kwaliteitsslag gemaakt kan worden in begeleiding en beoordeling van studenten. Dit punt heeft het panel laten doorwegen in het oordeel voor standaard 3.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat de opleiding ruim zit in haar personele bezetting. De opleiding werkt aan verder optimalisering van de taakverdeling en daarmee verlaging van de werkdruk.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Voorzieningen

Standaard 11 Materiële voorzieningen

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Het panel heeft op beide locaties via een rondleiding zicht gekregen op de opleidingsspecifieke voorzieningen. Zowel in Groningen als in Amsterdam is de opleiding gehuisvest in eigen gebouwen. In Groningen is dit op korte afstand van het UMCG. In Amsterdam is de opleiding gevestigd in een vleugel van het Slotervaartziekenhuis. In Amsterdam wordt gebruikgemaakt van algemene voorzieningen (mediatheek, restaurant) van het Slotervaartziekenhuis. In Groningen geldt dit voor het UMCG.

Op beide locaties beschikt de opleiding over vaardigheidslokalen met fantomen en materialen voor medisch-technische trainingen. In Groningen wordt gebruik gemaakt van het skillslab van het UMCG (Wenckebach Instituut). Het panel heeft een korte demonstratie gekregen van een training met de simulatiepop Noëlle van het UMCG. Dit is een scenario-training, gezamenlijk met kraamverzorgenden. Daarnaast kunnen studenten uit Groningen en Amsterdam de POET-training volgen. Deze is samen met ambulancepersoneel, met onder andere gynaecologen als instructeur.

POET wordt geleidelijk uitgerold over het gehele curriculum. De opleiding is bezig als vast onderdeel in te zetten in het onderwijs voor studenten van zowel Amsterdam als Groningen. Studenten en alumni voelen daar veel voor.

Te Amsterdam wordt de bibliotheek gedeeld met het Slotervaartziekenhuis. Veel publicaties zijn digitaal beschikbaar. Ook de mediatheek van Inholland biedt een ruime digitale bibliotheek met een themasite Verloskunde. In Groningen maken docenten en studenten ook gebruik van de bibliotheek van het UMCG, die volledig digitaal toegankelijk is.

Docenten hebben vaste werkruimten. Studenten waarderen de kleinschaligheid en eigenheid van de opleidingen. Er zijn voldoende computervoorzieningen. Studenten hebben behoefte aan meer stille studieruimten en meer pc's. De digitale leeromgeving kan volgens studenten nog worden verbeterd. De opzet is rommelig en met name gericht op informatieverstrekking door docenten. Het biedt studenten nog geen brede leeromgeving. Het draadloos internet is uitgebreid.

Voor beide locaties wordt op langere termijn gekeken naar een verhuizing naar de universitaire terreinen, enerzijds de medische faculteit van de VU en anderzijds het UMCG.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat de huisvesting en materiële voorzieningen voldoen voor het realiseren van het onderwijs. Wat betreft de digitale leeromgeving kan nog een verbeteringslag worden doorgevoerd. Deze is niet voor iedereen goed toegankelijk en niet overal duidelijk van opzet.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 12 Studiebegeleiding

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

Studiebegeleiding

De studenten worden binnenschools begeleid door de SLB'er (studieloopbaanbegeleider) en buitenschools door de stage/praktijkbegeleider per stagepraktijk. De SLB'er begeleidt studenten bij studievoortgang, oriëntatie op studie en beroep, keuzemomenten en bij eventuele problemen. De SLB'er beoordeelt de reflecties op de competentieontwikkeling van de student en daarmee loopt de SLB als een rode draad door het curriculum. Studenten hanteren het portfolio als instrument voor het verzamelen van reflecties (gericht op competentieontwikkeling) en beoordelingen en producten (als bewijs voor het behalen van competenties). Studenten kunnen vervolgens een plan van aanpak maken voor volgende onderdelen.

In het eerste jaar is de begeleiding intensief in groepen. Na de propedeuse en bij de start van het vierde jaar wordt gewisseld van SLB'er. Na de propedeuse wordt de student meer zelfverantwoordelijk. Naast begeleiding van de studieloopbaan en beoordeling van reflectie op competentieontwikkeling fungeert de SLB'er ook als intervisor. Het persoonlijk ontwikkelingsplan is onderdeel van het portfolio en staat centraal in de individuele gesprekken. In het vierde jaar begeleidt de SLB'er de student naar het afsluitende Criterium Gericht Interview (CGI) dat door twee onafhankelijke assessoren wordt afgenomen (vergelijk standaard 16). Daarin moet de student tonen de zeven kerncompetenties te beheersen. Tijdens de stages worden studenten door een begeleider van de stagepraktijk begeleid, die aanstuurt op de ontwikkeling van het professioneel gedrag en de fasedoelen. Indien nodig worden studenten voor meer specifieke begeleiding doorgestuurd naar de studentendecaan van respectievelijk Inholland of de Hanzehogeschool. Ook verwijzing naar studentenpsycholoog, studieloopbaanadviseur of vertrouwenspersoon is mogelijk.

Uit NSE⁹-gegevens en uit gesprekken met studenten, SLB-docenten en stagebegeleiders constateert het panel dat studenten tevreden zijn over de SLB. Ze vinden het werken met een portfolio waardevol om hun competentieontwikkeling in kaart te brengen. De SLB-docent is voor studenten toegankelijk. Het panel vindt dat de rol van SLB'er als begeleider en beoordelaar moet worden losgekoppeld. De SLB'er beoordeelt de portfolio's tussentijds.

Het panel ziet grote verschillen in opzet en inhoud van portfolio's. De relevantie van de portfolio's is niet altijd helder. Mede gezien de tijdsinvestering voor beoordeling van portfolio's, is het panel van mening dat portfolio's meer zakelijk kunnen worden opgesteld. De portfolio's bevatten veel reflectie op de persoonlijke ontwikkeling en zijn niet altijd gericht op het functioneren in het beroep. Het proces krijgt daarbij dan te veel de bovenhand. Studenten kunnen voor de beoordeling een selectie maken met het meest essentiële bewijsmateriaal. Dit kan de student, de begeleider en de assessoren tijd besparen en het leert studenten te focussen en een beter beeld te krijgen van hun gehele ontwikkeling. Het opleidingsmanagement geeft in gesprekken aan dat de eerste stappen daartoe al worden gezet door een maximum te stellen aan het aantal pagina's reflectie.

Studenten geven in gesprek met het panel aan dat zij tijdens de stage weinig contact hebben met de SLB'er. De stagebegeleider spreekt met de student de ontwikkeling en het behalen van verplichte verrichtingen en fasedoelen door. Deze begeleiding varieert per stageplek. Sommige begeleiders zijn consequent met het doorspreken van vorderingen. Andere begeleiders tekenen aan het einde van stage pas de beoordelingen af. Het panel is van mening dat strakkere aansturing van de stagebegeleiders mogelijk is door vaker en directer contact van stagedocentbegeleiders en daarmee meer gerichte feedback.

Informatievoorziening

Specifieke AVAG informatie is te vinden op Blackboard en in de AVAG Nieuwsbrief. Meer algemene informatie is verkrijgbaar via het Inholland-intranet. Studenten krijgen tijdens de introductieweek uitleg over de vindplaats van studiemateriaal en het gebruik van Blackboard.

⁹ NSE: Nationale Studenten Enquête

Uit enquêtes blijkt dat studenten niet tevreden waren over de tijdigheid van roosters en cijferbekendmaking. Dit is door het management aangepakt. De nakijktermijn is teruggebracht van 20 naar 15 dagen. De communicatie over roosterwijzigingen is aangescherpt. Studenten bevestigen in gesprekken met het panel enige verbetering.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat studenten tevreden zijn over de begeleiding en inzet van SLB'ers. Het portfolio is voor studenten veel werk. Het geeft inzicht in hun persoonlijke ontwikkeling en vordering qua het bereiken van fase-doelen. Het geeft geen direct inzicht in het functioneren in het beroep. Het panel is van mening dat er een duidelijker verdeling moet komen in de beoordelingsrol en de begeleidende rol van de SLB'er rond het portfolio. Het panel is van mening dat het portfolio een handzamer instrument wordt voor student, SLB en assessoren als het een meer zakelijke opzet krijgt en meer concreet ingaat op de verworven competenties en het kunnen handelen in de praktijk. De feedback van docenten kan daar meer op focussen.

De informatievoorziening kan scherper in het gebruik van Blackboard en het tijdig bekendmaken van roosters en cijfers. Het opleidingsmanagement onderneemt daar actie op.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Kwaliteitszorg

Standaard 13 Evaluatie resultaten

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Bevindingen

Het kwaliteitszorgsysteem is beschreven in het Handboek Kwaliteitszorg met vermelding van alle evaluatie-instrumenten, streefdoelen en verantwoordelijke personen. Het kwaliteitszorgsysteem is geordend naar de PDCA-cyclus en resultaatgebieden van het NVAO-kader. Het systeem is gekoppeld aan de beleidscyclus. Drie maal per jaar rapporteert het management aan het bestuur. De adviseur Kwaliteitszorg levert de analyses op basis van enquêtes en evaluaties. Conform het kwaliteitssysteem van Inholland wordt een jaarlijkse cyclus gehanteerd. Alle onderwijseenheden worden jaarlijks geëvalueerd. Docenten evalueren zelf de onderwijsblokken of semesters. Verbeterpunten worden in de onderwijsteams besproken. Grotere wijzigingen worden voorgelegd aan de curriculumcommissie.

Op diverse onderwerpen meet men de tevredenheid onder studenten, medewerkers, alumni en het werkveld. Bij deze metingen streeft de opleiding naar scores van minimaal 7,0 (10-puntschaal) en 3,5 (5-puntschaal). Scores onder 2,5 leiden zondermeer tot verbeteracties. Vaak worden onderwerpen die negatief scoren nader bediscussieerd met medewerkers en studenten om te komen tot een gerichte aanpak.

Met het studentvolgsysteem worden toetsresultaten en rendementcijfers gevolgd. Ook daar hanteert men streefcijfers voor studiesucces, uitval in de propedeuse (<20 procent) en diplomarendement (80 procent).

Uit enquêtes blijkt dat studenten en ook docenten niet tevreden waren over communicatie over kwaliteitszorg en verbeteringen. Verbeteringen worden nu vast opgenomen in blokboeken, handleidingen en in de nieuwsbrief.

Overwegingen en conclusie

Het panel heeft de documentatie rond kwaliteitszorg doorgenomen en constateert dat de opleiding stelselmatig wordt geëvalueerd. Taken en verantwoordelijkheden in deze zijn voor betrokkenen duidelijk. Men houdt de vinger goed aan de pols. Voor de praktische uitvoering van evaluaties sluit men goed aan bij de systematieken van Inholland en is er goede afstemming met de systemen van de Hanzehogeschool. Voor een beter zicht op de kwaliteit van stagepraktijken is het KWAST-systeem ingevoerd.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 14 Verbetermaatregelen

De uitkomsten van deze evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.

Bevindingen

De belangrijkste verbetermaatregelen die de AVAG de laatste jaren heeft genomen, komen voort uit de vorige visitatie in 2007, reguliere tevredenheidsonderzoeken en een interne scan in 2010. Vanuit de gemaakte opmerkingen uit de vorige visitatie is bijvoorbeeld gewerkt aan verbetering van het propedeuserendement (betere begeleiding en selectie, strakkere toetsing), de borging van de kwaliteit van stageplaatsen en het opheffen van het tekort aan stageplaatsen (invoering KWAST¹⁰) en de versterking van de beroepservaring van docenten (via werving en selectie). Op basis van de uitkomsten van evaluaties en enquêtes is bijvoorbeeld gewerkt aan de verbetering van het toets- en beoordelingsbeleid (betere toetsconstructie, scholing van docententeam, verbetering beoordelingsformulieren en assessments, introductie van CGI) en de kwaliteit van stagepraktijken.

Overwegingen en conclusie

Vanuit documentatie en gesprekken constateert het panel dat er gerichte verbetermaatregelen worden doorgevoerd op basis van uitkomsten van kwaliteitsmetingen. Het systeem werkt. Wel kan de opleiding duidelijker communiceren naar betrokkenen over de verbeterplannen en resultaten.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

¹⁰ KWAST: KWAliteitsboring STages: meetinstrument (vragenlijst) om inzicht te krijgen in de kwaliteit van de stageplaatsen.

Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg

Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen

De opleiding kent een brede betrokkenheid van externen, medewerkers, studenten en alumni bij haar kwaliteitszorg. Met medewerkers wordt op diverse niveaus overlegd: individueel in de PCM-cyclus en via MTO, op teamniveau over de onderwijskwaliteit per blok/semester en via het docententeam tijdens bijvoorbeeld AVAG-dagen. Medewerkers zijn actief in de diverse gremia: opleidingscommissie/deelraad, curriculumcommissie, examencommissie en toetscommissie.

De mening van studenten wordt gepeild via evaluaties, gesprekken met jaargroepvertegenwoordigers en via participatie in de opleidingscommissie. Daarnaast zijn er de dagelijkse contacten via de docenten.

Het werkveld is vertegenwoordigd in de beroepenveldcommissie, de stagecontacten en sinds 2012 in de Strategische Adviesraden per locatie.

Alumni worden bevraagd via de HBO-Monitor. Via onderling contact worden alumni geregeld gevraagd als gastdocent of stagebegeleider.

Het panel stelt uit gesprekken en documenten vast dat de genoemde groepen systematisch worden bevraagd en betrokken bij de opleiding. De locaties zijn in de overlegorganen evenredig vertegenwoordigd. Het panel heeft met vertegenwoordigers van de diverse overlegorganen gesproken en is tevreden over het functioneren van de gremia.

De examencommissie is verantwoordelijk voor het bewaken van het eindniveau van de afgestudeerden en de borging van de kwaliteit van de toetsing. De verantwoordelijkheden zijn helder beschreven in het Handboek Kwaliteitszorg. De examencommissie beschikt over deskundigheid op het gebied van toetsing, onderzoek en juridische zaken. De voorzitter is onafhankelijk van de opleiding. Het management behoudt gepaste afstand. De examencommissie stelt momenteel per semester/blok de examinatoren aan. Dit zal een meer jaarlijkse cyclus worden. De commissie heeft het handboek voor toetsing recent aangescherpt. De borging van de kwaliteit van toetsing is gedelegeerd naar de toetscommissie. Deze onderzoekt steekproefsgewijs de kwaliteit van de toetsen. De verantwoordelijkheid voor het opstellen van goede toetsen is belegd binnen de toetsconstructiecommissie. Daarmee zijn constructie, uitvoering en controle van toetsing duidelijk gescheiden verantwoordelijkheden. De examencommissie houdt de regie en eindverantwoordelijkheid. De examencommissie stelt ook de streefwaarden op waaraan de toetsanalyses moeten voldoen. Op last van de examencommissie is digitale afname van een digitale casustoets niet doorgezet omdat de computersystemen nog niet voldoende betrouwbaar waren tijdens een pilot. De examencommissie checkt of de dossiers die studenten indienen voor het laatste assessment passen bij de fasedoelen, of de verplichte aftekeningen aanwezig zijn, of de onderbouwing van oordelen duidelijk is en of de procedures voor EC toekenning zijn gevolgd.

De opleidingscommissie bestaat uit vier docenten en vier studenten afkomstig van beide locaties. Zij vergaderen gezamenlijk en bespreken lopende zaken en speerpunten vanuit enquêtes en evaluaties. De opleidingscommissie brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aangaande onderwijszaken en de Onderwijsexamenregeling.

De Strategische Adviesraden geven advies over lange-termijn ontwikkelingen in het beroepenveld en de vertaling daarvan naar het onderwijs. Het panel vindt dit waardevol en adviseert de samenstelling uit te breiden conform de ontwikkelingen in het beroepsprofiel en de ontwikkeling richting integrale zorg.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat de AVAG de diverse groeperingen duidelijk en direct betreft bij kwaliteitszorg. De wettelijk verplichte gremia (examencommissie en opleidingscommissie) zijn stevig qua bezetting en vertegenwoordiging. Taken en verantwoordelijkheden zijn duidelijk vastgesteld en conform wettelijke kaders. De afbakening tussen examencommissie, toetscommissie en toetsconstructiecommissie werkt verhelderend. Beroepenveldcommissie en strategische adviesraden hebben een goede vertegenwoordiging in de verschillende vakgebieden. Uitbreiding met een kinderarts kan nog een aanwinst zijn.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

Het toetsbeleid van de AVAG is vastgelegd in het Toetsplan, met beschrijving van de toetscyclus, de toetsinstrumenten, het gebruik van toetsmatrijzen, de regels voor toetsuitvoering, de beoordelingsprocedure, de toetsanalyse, de cijferbepaling, de nabespreking, de uitslagbekendmaking, de toetsinzage, de hertoetsing, het bijstellen van een toets, de opslag van de toets in de toetsbank en de archivering van gemaakte toetsen. In de toetsconstructiehandleiding is nauwgezet aangegeven hoe de toetsen geconstrueerd, afgenomen en geanalyseerd moeten worden. Regels en procedures zijn vastgelegd in OER, studiegids en studiehandleidingen.

De toetsing is gericht op de competenties. De toetsmatrices geven aan welke fase-doelen in welke onderwijsonderdelen op welk niveau worden getoetst.

Toetsing vindt plaats in een beroepsauthenticke context; binnenschools in casustoetsen en assessments, buitenschools in de stagepraktijk. Per onderwijsvorm is beschreven welke (mix van) toetsvormen wordt ingezet. De toetsen sluiten aan bij onderwijsvormen en stimuleren het reflecteren op het eigen functioneren (reflectieverslag voor ieder oordeel in het portfolio), studenten bepalen in de stages welke fasedoelen wanneer worden getoetst, aan het eind van de fase moeten alle doelen behaald zijn. Studenten worden vooraf bekend gemaakt met de toetsvormen, de toetscriteria en aansluiting op de competenties.

De taken en verantwoordelijkheden van de examencommissie, toetscommissie en toetsconstructiecommissie zijn helder beschreven en konden ook door vertegenwoordigers van beide commissies goed gepresenteerd worden. De examencommissie heeft de eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de toetsing (procedures, constructie, afname en uitslag). De examencommissie stelt de examinatoren aan. Toetsdeskundigheid is aanwezig bij een van de leden, door gerichte scholing verkregen. De toetscommissie onderzoekt steekproefsgewijs de toetsen en toetsprocedures en rapporteert aan de examencommissie. De toetsconstructiecommissie is verantwoordelijk voor constructie en bijstellen van de toetsmatrijs, de toetsvragen, de antwoordsleutels, de puntenverdeling en de cesuur. De toetsen en uitslagen worden statistisch geanalyseerd en vergeleken met eventueel commentaar van studenten. Hiermee worden effecten van minder ervaren beoordelaars gecompenseerd door beoordelaars op de betere stageplekken. Bij schriftelijke toetsen wordt het vier-ogen-principe gehanteerd.

De beoordeling van de stages is de verantwoordelijkheid van de stagebegeleiders, via het aftekenen van de fasedoelen en de beoordeling 'professioneel gedrag in de stage'. Doordat de student vele stages volgt in telkens een andere praktijk, ontstaan een meer-ogen-principe door de wisseling van beoordelaars in de verschillende settings. Bij 'professioneel gedrag in onderzoek' vinden peerbeoordelingen plaats en zelfassessments.

Het panel heeft bovenstaande opzet met de diverse gremia doorgesproken en is onder de indruk van de goed uitgewerkte documentatie. Wat op papier is uitgewerkt, wordt door betrokkenen ook zo verwoord. Het systeem zit goed in elkaar en wordt door betrokkenen bevestigd. De toetskaders en procedures zijn helder. Voor docenten en studenten is alle informatie beschikbaar. De toetsing wordt als pittig ervaren door studenten. Daarbij wordt aangegeven dat goed wordt geselecteerd.

Het panel heeft voorbeelden van toetsen uit alle fasen van de opleiding ingezien en constateert dat er in de uitvoering van de toetsing en beoordeling nog een aantal verbeterpunten mogelijk zijn om de inzichtelijkheid van de toetsing verder te verbeteren. Een aantal van de hieronder genoemde punten wordt door de opleiding reeds opgepakt.

In gesprek met studenten bleek dat zij soms meer behoefte hebben aan gerichte feedback, opdat zij daar in hun POP rekening mee kunnen houden. Om dit mogelijk te maken is de opleiding reeds gestart met het voorzien van kortere termijnen voor bekendmaking van toetsuitslagen en het vaker inroosteren van inzage-momenten. Studenten hebben de wens dat de voortgangstoets een meer diagnostische functie krijgt en hen inzicht geeft in waar zij staan in hun competentieontwikkeling.

De opleiding ziet de mogelijkheid de landelijke BOKS te gebruiken voor een voortgangstoets voor de drie verloskundeopleidingen samen. Deze actie is landelijk in gang gezet.

Het panel adviseert de puntentoekenning op beoordelingsformulieren duidelijker te onderbouwen vanuit de feedback van docenten.

In de casustoetsen en de journalclubtoetsen wordt kennis getoetst. In de vaardigheids- en crisistoetsen moeten studenten hun kennis tonen in de onderbouwing van hun handelen. Studenten zijn tevreden over de casustoetsen aan het einde van ieder onderwijsblok. Deze bevat stellingen voor de kennistoetsing en een casusvraag. Vooralsnog wordt deze niet digitaal afgenomen totdat de digitale toetsing meer betrouwbaar is. De examencommissie ziet daarop toe.

Ook in de stages is de kennistoetsing een aandachtspunt. De praktijkbegeleiders tekenen de door de student van tevoren aangegeven fasedoelen af en beoordelen het persoonlijk functioneren. De kennistoetsing wordt daarin indirect meegenomen. De docenten kunnen achteraf controleren door contact met de praktijk op te nemen. Dat is geen vaste actie. Studenten merken verschillen tussen beoordelingen door stagepraktijken en de beoordelingen door docenten. Het panel krijgt uit deze gesprekken de indruk dat het professioneel gedrag doorslaggevend kan zijn voor de stagebeoordeling en niet het beroepsgericht handelen. De opleiding stelt dat dit niet juist is. Studenten moeten voldoen aan de eisen voor verschillende elementen, namelijk het omgaan met werk, met de ander en met zichzelf. Het omgaan met werk is gedefinieerd als beroepsgericht handelen.

De opleiding heeft besloten de stagebeoordeling meer intern ter hand te nemen. De input van stagebegeleiders geldt als advies voor de stagecommissie die een finaal oordeel velt. Deze opzet wordt sinds kort toegepast en moet nog nader worden afgestemd met stagebegeleiders. Het panel vindt dit een goede ontwikkeling waarmee tijdens de stages de driehoek tussen stagedocent-student-stagebegeleider wordt verstevigd. De docenten krijgen meer inzicht in het functioneren en de kennis en kunde van de student en daarmee de beroepsmatig ontwikkeling. Door het in eigen hand nemen, zal de beoordeling meer uniform plaatsvinden. Docenten kunnen onderling afstemmen, waar dat tussen de verschillende stagepraktijken niet plaatsvindt.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

In de afstudeerfase worden alle competenties op eindniveau getoetst. Voor het afstuderen moeten alle onderdelen van de hoofdfase met een voldoende worden afgesloten. In dat geval wordt de student voorgedragen voor beëdiging en vindt een finale controle van het afstudeerdossier plaats door de examencommissie. Deze controleert of is voldaan aan de vereiste verrichtingen, de stages en het aantal behaalde studiepunten.

De afstudeeronderdelen en de wijze van beoordelen staan beschreven in de Handleiding Afstuderen. Alle onderdelen worden met een individuele beoordeling afgesloten. De afstudeerfase bestaat uit:

1. Een afstudeeronderzoek (AO, 9 EC) met als resultaat een artikel en referaat, gericht op competenties 3 en 4. Studenten voeren in groepjes een onderzoek uit en tonen hun methodologische kennis. Zij worden begeleid door een interne en een externe begeleider. Zij geven een akkoord, voor de finale beoordeling door een externe beoordelaar (gepromoveerd onderzoeker benoemd als examinerator).

2. Assessments en medisch-technische vaardigheden (VHO)-toets (2 EC), het laatste assessment voornamelijk gericht op competenties 1 en 3. De student doorloopt vier acute medisch-technologische handelingen die normaliter niet vaak in de stages geoefend kunnen worden (stuit, schouderdystocie, reanimatie en infuusprikken).
3. Eindstage (7 EC) van minimaal negen weken in de eerstelijns waarin alle fase-doelen op niveau 3 moeten worden behaald en de verplichte verrichtingen allemaal zijn afgetekend in een vaardighedenpaspoort (fase-doelen en vaardigheden, 11 EC). De kwaliteit wordt geborgd door strengere selectie van stagepraktijken voor de eindstage, bij voorkeur getrainde stagebegeleiders en de aandacht voor fase-doelen en professioneel gedrag.
4. De afronding van de SLB met portfolio en criterium gericht interview (CGI) (1 EC). Het CGI wordt pas afgenomen als alle andere onderdelen zijn afgerond, inclusief het portfolio. In het CGI reflecteert de student haar persoonlijke en professionele ontwikkeling aan de hand van drie beroepssituaties. Het CGI wordt afgenomen door twee onafhankelijke docenten; minimaal één van hen is gecertificeerd assessor. Externen kunnen als toehoorder aanwezig zijn.

Het panel heeft ter beoordeling van bovenstaande, inzicht gekregen in de persoonlijke portfolio's van vijftien studenten, met daarin de reflecties van de student, beoordelingen, aftekenlijsten met verplichte verrichtingen en bovengenoemd afstudeeronderzoek en beoordelingsformulier. Vanuit dit materiaal constateert het panel dat studenten in de volle breedte stevig worden getoetst op het eindniveau. Het panel heeft vooraf vijftien portfolio's bestudeerd; acht vanuit de locatie Amsterdam en zeven vanuit de locatie Groningen. De afstudeeronderzoeken varieerden in beoordeling van 5,5 tot 8,5. Er was weinig spreiding in cijfers tussen de interne/externe begeleider en het finale oordeel van de externe beoordelaar die volledig onafhankelijk van de opleiding oordeelt. De oordelen (cijfers) van het panel waren redelijk conform de beoordeling van de opleiding. Het panel had echter twijfels bij drie lager beoordeelde AO-werkstukken (cijfers 5,5 en 6). Daarmee heeft het panel wel vertrouwen over de toekenning van overige oordelen (cijfercategorie 7 en 8). Daarbij merkt het panel wel op dat de punttoekenning duidelijker kan worden gerelateerd aan de feedback van docenten.

Bij bestudering van de portfolio's kreeg het panel in eerste instantie geen volledig beeld. Niet alle beoordelingsformulieren waren altijd ingevoegd. Soms ontbraken handtekeningen of waren aftekenlijsten nog niet compleet of waren niet de eindversies van werkstukken opgenomen. Bij navraag bleek dat studenten niet verplicht zijn de laatste versies van het AO met bijbehorende beoordelingen en aftekenlijsten in het persoonlijk portfolio te voegen. Eindstage en afstudeerverslag zijn vaak pas kort voor het CGI afgerond (1-2 weken) en worden wel ingeleverd bij de opleiding, maar niet altijd in het portfolio ingevoegd. Dit is de eigen verantwoordelijkheid van de student. De omgang met de feedback van de docent over het AO, wordt vaak in het referaat verwerkt.

De eindbeoordelingen en de laatste versie van de werkstukken worden wel altijd gearhiveerd bij het secretariaat voor het einddossier. Dit is de basis voor het CGI en het finaal oordeel van de examencommissie.

Het panel heeft daarop voor de drie lager beoordeelde studenten het einddossier ingezien in het archief van de opleiding. Daaruit bleek dat de einddossiers keurig op orde zijn. De beoordelingsformulieren geven duidelijk onderscheid tussen eerste en tweede beoordelaar en het gezamenlijk eindoordeel. Van het CGI en het referaat zijn duidelijke verslagen en beoordelingen opgenomen, waaruit blijkt dat individuele beoordeling plaatsvindt. Bij de AO is ook separaat het finaal oordeel van de externe deskundige opgenomen. In de werkstukken zijn de verbeteringen op basis van feedback van de docentbegeleider doorgevoerd. Bij twee dossiers is daarmee, volgens het panel, het uiteindelijke oordeel voldoende gerechtvaardigd. Daarmee constateert het panel dat zij voor één AO-onderzoek het niet eens is met het oordeel van de opleiding. Dit valt binnen de marge van 10 procent die de NVAO hanteert. Deze studente voldeed wel in de overige afstudeeronderdelen.

Bij de AO'en heeft het panel een aantal observaties. Studenten maken goed gebruik van literatuur en zijn in staat een gestructureerd verslag op te stellen. De begeleiding op onderzoeksaspecten en methodiek had bij een aantal werkstukken wat scherper gekund om tot een nog beter resultaat te komen, bijvoorbeeld betere opbouw van de artikelen. De tijdsfactor, kort voor het afstuderen, speelt daar vaak parten. Vanuit de tussenproducten van de journalclubs blijkt dat studenten daar wel op getraind worden.

Eerder in dit verslag is reeds opgemerkt dat met een zakelijker benadering het portfolio kan winnen aan duidelijkheid als begeleidingsinstrument en als bewijsdocument voor de beoordelingen.

De externe beoordelaar beoordeelt de producten van de AO zonder kennis te nemen van procesverslagen of reflecties. Daarmee wordt een objectieve beoordeling gegarandeerd. Het panel vindt dit een sterk punt. Beide externe beoordelaars zijn ingelicht over de afstudeeropzet en de eisen die daaraan worden gesteld.

Uit enquêtegegevens en uit gesprekken van het panel met afgestudeerden en werkveldvertegenwoordigers blijkt dat studenten zich goed voelen voorbereid op het uitoefenen van het vak op het niveau van bekwame beroepsbeoefenaar. De aansluiting tussen opleiding en werk wordt door de meeste positief beoordeeld. De opleiding biedt een goede basis om te starten in het werkveld.

Overwegingen en conclusie

Uit voorgaande constateert het panel dat de opleiding haar toetsbeleid, de afname en de beoordeling strak heeft georganiseerd. Het toetssysteem is duidelijk herkenbaar in de uitvoering. De opleiding werkt aan gerichte verbeterpunten. De kwaliteitsborging van de toetsing is zeer stevig.

Ondanks de eerste verwarring over het portfoliomateriaal is het panel op basis van de afstudeerdossiers in het archief, er van overtuigd dat ook in de afstudeerfase er consequent wordt getoetst of studenten voldoen aan de competenties op het gesteld eindniveau. De afstudeerwerkstukken zijn van redelijk tot goed niveau en stevig qua literatuurstudie. Studenten worden in het programma individueel breed getoetst en integraal getoetst in beroepsauthentieke situaties. Alumni geven aan dat dit een goede basis biedt voor het functioneren in het werkveld.

Het panel is van mening dat de toetsing en borging van het eindniveau stevig in elkaar steekt en dat de opleiding daarmee goed aantoont dat de eindkwalificaties per student worden bereikt. De toets- en examencommissie zijn zeer goed op de hoogte van de wijze van toetsen en de geleverde kwaliteit.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Locatie Amsterdam	Locatie Groningen
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 2 Oriëntatie van het programma</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 3 Inhoud van het programma</i>	Goed	Voldoende
<i>Standaard 4 Vormgeving van het programma</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 5 Instroom</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 6 Studeerbaarheid</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 7 Duur</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 8 Personeelsbeleid</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 9 Kwaliteit van het personeel</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 10 Kwantiteit van het personeel</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 11 Materiële voorzieningen</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 12 Studiebegeleiding</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 13 Evaluatie resultaten</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 14 Verbetermaatregelen</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Goed	Goed

Overwegingen en conclusie

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande *hbo-bachelor* opleiding Verloskunde van Hogeschool Inholland als **voldoende**.

4 Aanbevelingen

Ter ondersteuning van de verbeterfunctie en de verdere ontwikkeling van de opleiding, doet het panel de volgende aanbevelingen:

Standaard 1:

- Het panel adviseert de koppeling tussen de (voornamelijk) gerichtheid op de Nederlandse markt en de ontwikkeling van internationale activiteiten (buitenland stage, uitwisselingsprogramma's, afstemming met Europees beroepsprofiel) nader uit te werken.

Standaard 2:

- Het panel adviseert de samenhang tussen het theorie- en het praktijkonderwijs verder te versterken. Dit kan ondermeer door aandacht voor kennistoetsing en het beroepsmatig functioneren tijdens stages. Meer regulier overleg tussen opleiding, stagebegeleider en student biedt daartoe mogelijkheden. Bijkomend voordeel is dat de opleiding meer zicht krijgt op de wijze waarop stagebegeleiders vorm geven aan begeleiding en beoordeling.
- Het panel adviseert de kwaliteit van de stagebegeleiders meer te toetsen en vast te leggen. Het KWAST-systeem is daar een basis voor.
- Het panel adviseert de stagebegeleiders meer te trainen opdat de opleiding de variatie in feedback van stagebegeleiders kan verminderen.
- Het panel adviseert de stageplanning en -coördinatie te Groningen te versterken opdat eerder een meer optimale match mogelijk is tussen student en stagewerkplek.
- Het panel adviseert bij het portfolio een strakkere, compactere en meer zakelijke werkwijze te hanteren, zodat het leereffect in verhouding staat tot de geïnvesteerde studietijd en begeleidings- en beoordelingstijd van docenten. Dit voorkomt wenselijk schrijfgedrag bij studenten.
- Het panel adviseert de in gezette verbeteringen door te zetten gericht op versterking van de digitale leeromgeving te Amsterdam qua gebruik en tijdigheid van informatievoorziening.
- Het panel adviseert de toelatingsprocedure te versterken en te blijven investeren in vergroting van de diversiteit van de instroom om goed te kunnen aansluiten bij de ontwikkelingen in het beroep en de multiculturele maatschappij.
- Het panel adviseert te onderzoeken in hoeverre aandacht voor echografie en NICU meer standaard kan worden ingebouwd gezien de ontwikkeling naar brede, integrale zorg. Nu zijn er duidelijk accenten qua kennis en niveau tussen de verschillende minoren.

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding en koppeling aan Dublin descriptoren

Kerncompetentie 1: De verloskundige levert integrale zorg aan de cliënt in de fertiele periode.

Kerncompetentie 2: De verloskundige voert het management binnen de eerstelijns verloskundige gezondheidszorg uit.

Kerncompetentie 3: De verloskundige gebruikt wetenschappelijke informatie en baseert haar verloskundig handelen op evidence based medicine c.q. best practices.

Kerncompetentie 4: De verloskundige verricht beroepsgeoriënteerd literatuuronderzoek en participeert in eenvoudig toegepast beroepsgeoriënteerd onderzoek.

Kerncompetentie 5: De verloskundige draagt een maatschappelijke verantwoordelijkheid tijdens en ten aanzien van haar beroepsuitoefening en gedraagt zich daarnaar.

Kerncompetentie 6: De verloskundige werkt aan de eigen competentieontwikkeling.

Kerncompetentie 7: De verloskundige draagt bij aan de competentieontwikkeling van (toekomstige) collega's en andere werkers in de gezondheidszorg.

Dublin descriptor Kennis en inzicht

Kennis en inzicht komen vooral in de eerste drie kerncompetenties naar voren. De verloskundige beroepsbeoefenaar levert integrale zorg en zet haar kennis en inzicht in om op basis van risicoselectie een geïndividualiseerd zorgtraject te formuleren. De body of knowledge is gebaseerd op geformuleerde beroepssituaties en het verloskundig beroepsprofiel en biedt het kennisraamwerk samen met alle relevante professionele standaarden en richtlijnen, actuele onderzoeksresultaten en maatschappelijke ontwikkelingen. Binnenschools wordt kennis en inzicht verwerkt en getoetst binnen onderwijsvormen, waarvan de inhoud inspeelt op de actualiteit. Buitenschools wordt geoefend en getoetst binnen omschreven beroepssituaties en fase-doelen met een niveau-indeling per studiefase. Deze zijn flexibel genoeg omschreven om te kunnen inspelen op de actuele ontwikkelingen binnen de gehele zorgketen. Vanaf het eerste studiejaar worden zelf meegemaakte casussen uit de praktijk geïntegreerd in het onderwijs (CGO, buiten-binnendagen, intervisie). Door het leren aan de hand van beroepsauthetieke casussen en de integratie tussen theorie en praktijk (klinisch redeneren) wordt het binnenschools en buitenschools onderwijs met elkaar verbonden.

De organisatie en de kwaliteit van zorg komen, naast het CGO, terug in de projecten praktijkmanagement en vrouwengezondheidszorg. De projectopdrachten hebben een multidisciplinair karakter. Ook binnen de minoren zijn de opdrachten domeinoverstijgend.

Dublin descriptor Toepassen kennis en inzicht

Het toepassen van kennis en inzicht is vooral relevant voor de kerncompetenties 1 t/m 5. Competent handelen vereist de toegepaste kennis om het verloskundig beleid te onderbouwen om onder- en overbehandeling te voorkomen; trends te signaleren en daar een multidisciplinair beleid op te formuleren; de zwangerschapsbeleving, met name binnen complexe sociale en culturele achtergronden, te interpreteren.

Binnen de diverse onderwijsvormen (bijvoorbeeld CGO, projectonderwijs, journalclubs, minoren) en in de verschillende stagesettings wordt dit met toenemende zelfstandigheid en in steeds wisselende, authetieke beroepssituaties geoefend en uitgevoerd.

De hbo-bachelor moet breed inzetbaar zijn en de student oefent dit tijdens de projecten en binnen de minoren. Studenten moeten trends signaleren, een analyse maken en met een passende oplossing komen tijdens het project Vrouwengezondheidszorg. Er wordt gewerkt aan innovaties binnen de organisatie van zorg en binnen kwaliteitszorg in het project praktijkmanagement. Er kan een oriëntatie in de breedte plaats vinden tijdens de minor PHP of in de diepte (minoren EBP, Echografie).

De toetsvormen zoals het onderzoek (presentatie onderzoeksresultaten tijdens het referaat), het performance assessment of het behalen van de fasedoelen sluiten aan op het toepassen van kennis en inzicht.

Dublin descriptor Oordeelsvorming

Oordeelsvorming komt nadrukkelijk aan de orde in de kerncompetenties 3, 4 en 5. Zonder oordeelsvorming is selectie en waardebeoordeling van informatie onmogelijk. De vertaalslag van richtlijnen en protocollen naar geïndividualiseerde zorg is een onderdeel van oordeelsvorming en hoort thuis binnen de verloskundige zorg. Ook bij het definiëren en onderzoeken van een probleem, het rapporteren over de bevindingen en het doen van implementatievoorstellen speelt oordeelsvorming een rol. Hetzelfde geldt voor de interpretatie van maatschappelijke, medische en ethische ontwikkelingen en het ontwikkelen van een visie op de eigen 'ideale' beroepsuitoefening. Binnen het curriculum loopt klinisch redeneren en methodische casuïstiek als een rode draad door het onderwijs. Met behulp van het 'klinisch redeneren' moet de student leren gewetensvol, expliciet en oordeelkundig gebruik te maken van het beste bewijsmateriaal (evidence) om beslissingen te nemen voor de individuele cliënt. Aan de hand van het klinisch redeneren kan de student een transfer maken naar andere vakgebieden en complexe (maatschappelijke) problemen analyseren en kennis gericht inzetten. De onderwijsvormen SLB en intervisie zijn ondersteunend om te leren reflecteren op eigen handelwijze en professioneel gedrag. Dit vindt zijn beslag in het portfolio.

Studenten komen in contact met maatschappelijke en ethische dilemma's in toenemende complexiteit binnen het CGO, het projectonderwijs en de minoren. Gedurende de gehele opleiding worden externe experts ingezet binnen de relevante (maatschappelijke) thema's. Tijdens onder andere de buitenbinnendagen bediscussiëren docent en student op gelijkwaardige wijze actuele, maatschappelijke ontwikkelingen.

Tot slot leidt AVAG haar studenten op tot potentiële onderzoekers op minimaal hbo-niveau. Dit wordt vorm gegeven gedurende het gehele curriculum (bijvoorbeeld CGO, stage, bb-dagen) waar studenten onderzoeksvragen leren formuleren en wetenschappelijke literatuur/artikelen bestuderen, interpreteren en toepassen (EBM). Het flankerend methodologie-onderwijs vormt hiervoor een stevige ondersteunende basis. Tijdens de journalclubs worden wetenschappelijke artikelen kritisch op hun toepasbaarheid in de praktijk beoordeeld. In het laatste semester verrichten de studenten beroepsgeoriënteerd literatuuronderzoek en/of participeren in eenvoudig toegepast beroepsgeoriënteerd onderzoek. Dit onderwijs wordt ondersteund door de onderzoeksafdeling Midwifery Science die onderzoek doet naar de eerstelijns verloskunde in Nederland om de kennis en kwaliteit van verloskundige zorg te verbeteren.

Dublin descriptor Leervaardigheden

Competentie 6 is erop gericht dat de student leer-vaardigheden verwerft die enerzijds nodig zijn om tijdens haar beroepsuitoefening zelfstandig te blijven werken aan haar kennisniveau en competentieontwikkeling (het levenslange leren) en anderzijds nodig zijn voor een eventuele vervolgopleiding, bijvoorbeeld op masterniveau. Competentie 7 is weliswaar primair gericht op ondersteuning van de competentieontwikkeling van anderen, maar heeft in de praktijk bij de realisatie daarvan ook een effect op de eigen leervaardigheden.

Binnen het competentiegerichte curriculum worden deze leervaardigheden geoefend in steeds wisselende contexten in toenemende complexiteit (concentrisch leren). Binnenschools betekent dit een diversiteit aan onderwijsvormen binnen wisselende groepssamenstellingen en vanuit verschillende invalshoeken (CGO, minoren, projecten en intervisie). Buitenschools betekent dit een grote variatie aan stagesettings binnen de gehele verloskundige zorgketen.

De beoordeling van het professioneel gedrag binnen- en buitenschools en de reflectie daarop binnen het SLB sluit als toetsvorm goed aan bij deze Dublin descriptor.

Dublin descriptor Communicatie

Communicatie komt vooral naar voren in de competenties 1, 2 en 4. Dit is met name het geval bij enerzijds het voorlichten, counselen en adviseren en anderzijds bij het afstemmen van communicatie op de leef- en begrippenwereld van de (multiculturele) cliënt.

Binnenschools wordt dit geoefend aan de hand van rollenspellen tijdens het CoVa-onderwijs en getoetst aan de hand van performance assessments. Met betrekking tot mondelinge en schriftelijke rapportages worden presentatievaardigheden getraind in de vorm van presentaties van leer- en onderzoeksresultaten door de gehele opleiding heen.

Verder wordt er tijdens het gehele leerproces samengewerkt in groter- en kleiner groepsverband.

Tijdens het CGO, de minoren, het projectonderwijs en in de afstudeerfase oefenen de studenten in de voorzittersrol om leiding te nemen, te delegeren en te sturen op processen. De studenten moeten reflecteren op hun eigen aandeel in het groepsproces (self-assessment) en op het aandeel van de ander (peer-assessments). Hierbij wordt gestuurd op een grote mate van individuele verantwoordelijkheid voor het maken van een projectplan waarbij de goede proces-voortgang, goede communicatie met de opdrachtgever en het behalen van resultaatafspraken beoordeeld worden.

Buitenschools wordt er actief deelgenomen aan overleg-structuren (verloskundige samenwerkingsverbanden) en patiëntenbesprekingen. Ten slotte wordt er geoefend met het geven van feedback aan (toekomstige) collega's en andere werkers in de gezondheidszorg en zo een bijdrage geleverd aan hun competentieontwikkeling.

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

Onderwijs opleiding verloskunde AVAG 2012-2013

aantal weken 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40

Jaar 1	Blok 1.1: Van kindervens tot zwangerschap		Blok 1.2 Kijken naar zwangerschap		Blok 1.3 Geboren (laten) worden		Blok 1.4 Kraamtijd en daar voorbij	
	theorie: 8 weken		stage: 2 wk		theorie: 6 weken		stage: 4 weken	
			theorie: 6 weken		stage: 2 wk		theorie: 5 weken	
							stage: 5 weken	
Opbouw wetenschappelijke leerlijn EBM geïntegreerd in CGO en Flankerend onderwijs (buiten-binnendag 2 x tijdens stage)								
Studieloopbaanbegeleiding								
Jaar 2	Blok 2.1 Risicoselectie		Blok 2.2 Preventieve zorg		Blok 2.3 Groei, ontwikkeling, wetenschap en directe cliëntenzorg			
	theorie: 8 weken		stage: 2 wk		stage: 4 weken		theorie: 6 weken	
			theorie: 6 weken		stage: 6 weken		theorie: 8 weken	
							stage: 6 weken	
Opbouw wetenschappelijke leerlijn EBM geïntegreerd in CGO en Flankerend onderwijs (buiten-binnendag 3 x tijdens stage)								
Studieloopbaanbegeleiding								
Jaar 3	Semester 3.1 Project: vrouwengezondheidszorg				Semester 3.2 (of in semester 4.1) Minor (keuze uit: Evidence based practice, Echografie, Public Health Promotion)			
	stage: 9 weken		project: 7 weken		stage: 4 weken		Minor: 12 weken + 4 weken minorstage	
							stage: 4 weken	
Wetenschappelijke leerlijn EBM geïntegreerd in Kenniskringen, Journalclub (buiten-binnendag 5 x tijdens stage)								
Studieloopbaanbegeleiding								
Jaar 4	Semester 4.1 (of in semester 3.2) Project: praktijkmanagement				Semester 4.2 Onderzoek			
	project: 7 weken		stage: 13 weken		stage: 4 weken		onderzoek: 4 weken	
							afstudeerstage: 9 weken	
							onderzoek: 3 wk	
Wetenschappelijke leerlijn EBM geïntegreerd in Kenniskringen, Journalclub (eindigend in onderzoek) (buiten-binnendag 3 x tijdens stage)								
Studieloopbaanbegeleiding								

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

De heer prof. dr. J. van der Velden, voorzitter

De heer Van der Velden is ingezet vanwege zijn voorzitterscapaciteiten en zijn inzicht binnen het vakgebied geneeskunde en op het gebied van verloskunde. Hij is voorzitter geweest van de Ministeriële Stuurgroep Zwangerschap en Geboorte (2008-2010) en is vice voorzitter van ZON onderzoeksprogramma Zwangerschap en Geboorte. Hij is onafhankelijk lid van meerdere internationale gezondheidsraden, waaronder momenteel als lid Board Eijkman Medaille Foundation (sinds 2000), lid Board Partnership Foundation for Streetchildren India (sinds 2002), voorzitter van de Stichting Kwaliteitsbevordering Gezondheidszorg Roemenië (sinds 2004), lid van Board of Governors Rutgers WPF (sinds 2007) en vice voorzitter Board Netherlands Leprosy Relief Association (sinds 2007). De heer Van der Velden is betrokken bij verschillende onderzoeken, onder meer op het gebied van verloskunde. Hij heeft daarover ook tientallen publicaties op zijn naam staan. De heer Van der Velden is eveneens ingezet vanwege zijn betrokkenheid bij de ontwikkeling van public health onderwijs aan het UMC St. Radboud, waar hij momenteel onder meer voorzitter is van het Netherlands Platform Global Health Policy & Health System Research en vice voorzitter van het National Research Programme Pregnancy & Birth. De heer Van der Velden heeft eerder als panellid deelgenomen aan opleidingsvisitaties in het wo. De heer Van der Velden heeft onze handleiding voor panelliden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1992 – 1999	PhD Erasmus Universiteit Rotterdam
1984 – 1985	MSc Community Medicine LSHTM London UK (fellowship of 'Preventiefonds')
1983 – 1984	Huisartsgeneeskunde Universiteit Utrecht
1983	Tropische Epidemiologie
1979 – 1980	Tropische Geneeskunde Amsterdam
1970 – 1987	Geneeskunde Universiteit Utrecht

Werkervaring:

2004 – heden	Hoogleraar Public health UMC St Radboud
1998 – 2002	Directeur NSPH Utrecht
1985 – 1997	Programmaleider huisartsgeneeskunde NIVEL Utrecht
1980 – 1983	Med Officer of Health Kola Ndoto Tanzania

Overig:

- voorzitter Ministeriële Stuurgroep Zwangerschap en Geboorte
- vice voorzitter ZON onderzoeksprogramma Zwangerschap en Geboorte
- lid Wetenschapscommissie Fysiologische Verloskunde
- voorzitter Stuurgroep Zwangerschap en Geboorte regio west Brabant
- erkend peer Curatorium prof Eileen Hutton VUMC

Mevrouw J.M. Betlem

Mevrouw Betlem is ingezet vanwege haar werkvelddeskundigheid op het gebied van verpleegkunde en verloskunde en vanwege haar bestuursfunctie bij de Koninklijke Nederlandse Organisatie voor Verloskundigen.

Verder is mevrouw Betlem actief betrokken bij het opleiden van co-assistenten geneeskunde en beginnende gynaecologen op de werkvloer bij het Onze Lieve Vrouwen Gasthuis te Amsterdam. Daarnaast is zij dagvoorzitter op congressen van klinisch verloskundigen en spreker op verschillende verloskunde congressen. Voor deze visitatie heeft mevrouw Betlem onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1993 – 1997 Verloskunde Academie Amsterdam
1998 propedeuse Beleid en Management Gezondheidszorg

Werkervaring:

- zelfstandig 1e lijns verloskunde praktijk
- (sr) klinisch verloskundige, Onze Lieve Vrouwen Gasthuis Amsterdam
- docent ambulance opleiding
- docent zwangerschapsyoga opleiding
- echoscopie

Overig:

- bestuurs- en beleidsfunctie Koninklijke Nederlandse Organisatie voor Verloskundigen
- voorzitter van het Verloskundig Samenwerkingsverband Amsterdam Oost
- lid adviesraad opleiding Klinisch verpleegkundige te Rotterdam
- lid landelijke klachtencommissie verloskundigen
- lid tuchtcollege Zwolle

Mevrouw M.P.C. Embo MSc

Mevrouw Embo is ingezet vanwege haar werkvelddeskundigheid op het gebied van verloskunde en vanwege haar inzicht in de internationale ontwikkelingen in dit werkveld. Bovendien heeft mevrouw Embo onderwijservaring als coördinator van de opleiding Bachelor in de Vroedkunde bij Arteveldehogeschool in Gent, waar zij lid is van de opleidingsraad en de opleidingsadviesraad Bachelor in de Verloskunde en van de opleidingscommissie van de Master in de Verpleegkunde en de Vroedkunde. Zij is actief in relevante (inter)nationale netwerken binnen het beroepenveld en betrokken bij onderzoeken op het gebied van verloskunde. Mevrouw Embo wordt regelmatig uitgenodigd voor advies of voor het geven van presentaties op nationale en internationale congressen en studiedagen. Ook heeft zij meerdere relevante publicaties op haar naam staan. Voor deze visitatie heeft mevrouw Embo onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2008 – heden PhD, Universiteit Maastricht, departement onderwijsinnovatie en onderwijsonderzoek
1988 – 1991 Licentie Biomedische wetenschappen richting gezondheidswetenschappen, administratie en beheer: onderscheiding, Vrije Universiteit Brussel
1986 – 1987 gegradueerd vroedvrouw: grote onderscheiding, Hoger Instituut voor Paramedische Beroepen
1983 – 1986 diploma afdeling ziekenhuisverpleegkunde cat. Paramedisch hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan afdeling verpleging: grote onderscheiding, Hoger Instituut voor Paramedische Beroepen

Werkervaring:

- 2000 – heden coördinator opleiding Bachelor in de Vroedkunde, Arteveldehogeschool Gent
1999 – 2000 lector opleiding Vroedkunde, Katholieke Hogeschool Gent (huidige Arteveldehogeschool)
1994 – 1999 parttime paramedisch medewerker, Vrij PMS centrum, Brussel
1992 – 1994 medisch afgevaardigde, Conforma N.V., Destelbergen
1992 verpleegkundige neonatologie High Care, Universitair Ziekenhuis Gasthuisberg, Leuven
1991 – 1992 verpleegkundige pediatrie afdeling Algemeen Ziekenhuis Heilig Hartziekenhuis, Leuven
1987 – 1991 vroedvrouw, kraam- en verlosafdeling Sint-Vincentiusziekenhuis, Gent
1987 verantwoordelijke materniteit Lukunga, Congo

Overig:

- 2009 - 2011 Lid panel screenen abstracts voor Normal Labour & Birth Research Conference
2009 – heden Lid van Education Standing Committee (ESC) – working Group 'practice placements'
2008 – 2010 Lid van de erkende Associatieonderzoeksgroep 'Competentieontwikkeling in het (hoger) onderwijs in de gezondheidswetenschappen'. Arteveldehogeschool en Universiteit Gent", "University College Arteveldehogeschool, Ghent University"
2006 – 2008 lid werkgroep VLOR, Vlaamse Onderwijsraad, opleidingsprofiel Bachelor in de Vroedkunde en advies Minister Vandenbrouck over studieduur
2005 – heden lid Wetenschappelijke vereniging Studiecentrum voor Perinatale Epidemiologie, vertegenwoordiger zelfstandige vroedvrouwen van Vlaamse Organisatie van Vroedvrouwen
2004 – heden lid Adviesgroep European master of Sciences in Midwifery
2004 – 2010 lid plannificatiecommissie Ministerie van Volksgezondheid
2001 – heden voorzitter Internationale Leerstoel Francine Gooris, Arteveldehogeschool
2001 – 2010 lid adviesgroep tijdschrift Centrum voor Relatievorming en Zwangerschapsproblemen
2000 – heden werkgroep opleiding VLOV, Vlaamse organisatie voor vroedvrouwen

Mevrouw dr. D. Joosten-ten Brinke

Mevrouw Joosten-ten Brinke is ingezet vanwege haar onderwijsdeskundigheid. Zij is als onderzoeker toetsen en beoordelen Learning & Cognition verbonden aan de Open Universiteit. Daarnaast is zij als Lector 'Eigentijds toetsen en beoordelen' verbonden aan Fontys Hogescholen bij de lerarenopleidingen. Zij heeft onderzoek uitgevoerd naar de benodigde en de gewenste toetskennis en -kunde van lerarenopleiders, leraren en studenten, de mogelijkheden van EVC en computer gebaseerd toetsen. Mevrouw Joosten-ten Brinke heeft tientallen publicaties op haar naam staan. Zij heeft in 2011 als panellid deelgenomen aan een opleidingsvisitatie voor NQA en auditdeskundigheid opgedaan bij een aantal externe beoordelingen van opleidingen bij de Open Universiteit. Voor deze visitatie heeft mevrouw Joosten-ten Brinke onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 2004 – 2008 Open Universiteit Nederland, Assessment of Prior Learning. Verdediging proefschrift oktober 2008.
1985 – 1990 Universiteit Twente, Toegepaste Onderwijskunde

Werkervaring:

- 2011 – heden Onderzoeker (computergebaseerd) toetsen en beoordelen, Learning & Cognition, CELSTEC, Open Universiteit
- 2010 – heden Lector 'Eigentijds toetsen en beoordelen' Fontys lerarenopleiding Tilburg
- 2009 – heden Begeleiding aio-onderzoek (K. Rajagopal 'Personal Learning Networks', G. Geitz 'self-efficacy, goal orientation and feedback', K. Meusen 'formative assessment in school transition')
- 2010 – heden Oprichting kwaliteitscommissie landelijke kennistoetsen (i.o.v. HBO-Raad)
- 2010 – heden Ontwikkeling onderwijsmodule 'digitaal toetsen' tbv minor ICT en onderwijs (FLOS)
- 2008 – heden Tutor 'basiskwalificatie onderwijs' modulen toetsing
- 2008 – 2010 Projectleider 'computergebaseerd toetsen OUNL'
- 2006 – 2010 Evaluatieonderzoek 'EVC bij hbo-instellingen'
- 2006 – 2010 Beoordelaar certificering EVC-assessoren
- 2006 – 2008 Projectleider 'implementatie EVC'

Overig:

- ICO stafid
- Lid ICO themagroep 6 Assessment, Evaluation & Examination
- Redactielid tijdschrift Examens, Tijdschrift voor de toetspraktijk. 2007 - heden
- Afgevaardigde namens CvB in convenantpartners EVC ter ondersteuning van de landelijke kwaliteitscode EVC. (2007 - heden)
- Lid bezwaarcommissie EVC. SIKB, Gouda.
- Reviewer voor International Conference on Advanced Learning Technologies (ICALT)
- Reviewer voor Journal of Educational Technology and Society (ETS)

Mevrouw M.A.J. Klinkenberg LLB

Mevrouw Klinkenberg is ingezet als studentlid. Zij volgt de opleiding Verloskunde aan de Hogeschool Rotterdam, waar zij lid is van de onderwijscommissie en bestuurslid van de studievereniging, waar zij verantwoordelijk is voor de organisatie van het introductiekamp, wereldcafés en stagekleding. Mevrouw Klinkenberg is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is mevrouw Klinkenberg aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 2009 – heden Verloskunde, Hogeschool Rotterdam
Keuzevakken: Gebarentaal voor verloskundigen, maatschappelijk relevante stages.
- 2004 – 2009 Rechten, Universiteit Leiden - Algemene Rechtsgeleerdheid (Bachelor diploma)
Keuzevakken: Criminologie, Aerospacelaw en Leren en Communiceren
Titel bachelorscriptie: 'Burgermoed' en 'werknemers met publieke taken'; twee nieuwe strafmaatbeïnvloedende omstandigheden
- 2004 – 2005 HAVO, VAVO ROC Volwasseneneducatie, Natuurkunde 1 en Wiskunde B1, Leiden
- 1998 – 2004 VWO, Scala College, Alphen aan den Rijn

Werkervaring:

- 2002 – 2003 Gemeente Rijnwoude - Medewerker Belastingen
Taken: Data entry, ontvankelijkheidsbeoordeling bezwaarschriften
- 2004 – 2005 TPG, Rijnwoude - Postbesteller
- 2004 – 2005 Rijnland Ziekenhuis, Leiderdorp - Medewerker P&O
- 2005 – heden Rijnland Ziekenhuis, Leiderdorp - Voedingsassistente
- 2006 – 2007 KLM, Schiphol - Grondstewardess landside
- 2007 – 2008 Axxicom airport caddy, Schiphol - Passagiersassistent
- 2008 – heden KLM, Schiphol - Grondstewardess airside

Mevrouw ir. M. Dekker-Joziassse

Mevrouw Dekker is ingezet als NQA-auditor. Zij heeft ruime ervaring met visitaties in alle sectoren van het hbo en in het wo. Zij bezit auditorkwaliteiten vanwege jarenlange visitatie-ervaring en heeft cursussen gevolgd bij Lloyd's, daarnaast verzorgt zij trainingen over het visitatie- en accreditatiestelsel voor auditoren hoger onderwijs. Haar kennis van het hoger onderwijs is ondermeer ontstaan door docentschap WU en onderwijskundige cursussen. Mevrouw Dekker heeft in het najaar van 2010 deelgenomen aan de training van de NVAO en is gecertificeerd secretaris.

Opleiding:

- 1983 – 1989 Opleiding Tuinbouwplantenteelt, Wageningen Universiteit
- 1977 – 1983 VWO, Christelijke Scholengemeenschap Walcheren te Middelburg

Werkervaring:

- 2004 – heden NQA: senior auditor, adviseur en accountmanager
- 1995 – 2004 Beleidsmedewerker afdeling Kwaliteitszorg, HBO-raad, 7 visitatietrajecten in diverse sectoren/domeinen van het hbo.
- 1991 – 1995 Toegevoegd docent Wageningen Universiteit, vakgroep Tuinbouwplantenteelt, belast met onderwijsontwikkeling
- 1990 – 1991 Adviseur bij Tuinbouwkundig Adviesbureau

Cursussen:

- Training Auditor Hoger Onderwijs, oktober 2003, NQA i.s.m. Lloyd's Register
- Tweedaagse cursus Interne Kwaliteitsaudits, december 2002, Lloyd's Register

Bijlage 4: Bezoekprogramma VAG (Groningen) en VAA (Amsterdam)

VAG		11 september 2012
tijdstip	Programma onderdeel	Deelnemers (naast panel)
12:30 - 12:45	ontvangst	Opleidingsmanagement: mw. drs. G.A.M. (Gea) Vermeulen, directeur mw. drs. M.A. (Monique) den Arend, opl. manager
12:45 - 13:45	rondleiding	
13:45 - 14:30	Blok Inhoud I + II: afstuderen	mw. M. Dalmaijer, docent, SLB, CGO, jr 1t/m 4 mw. K. Volger, docent, SLB, CGO, assessor, jr 1 t/m 4, coördinator minor echo mw. L. Kool MSc, vz. Curriculumcie, SLB, communicatieve vaardigheden, assessor, jaar 1 t/m 4 mw. I. Oosterhuis, alumnus mw. E.M. Wind, alumnus mw. I. Hubers, stagebegeleider, verloskundige, De Verloskonden praktijk van Groningen mw. M. Noordhoek, stagebegeleider, verloskundige, Verloskundige Stadspraktijk Groningen mw. M.H. Koerts, stagebegeleider, verloskundige, Verloskunde praktijk Aiber, Assen
14:30 - 15:00	studenten jaar 1 + jaar 2 (inhoud en randvoorwaarden)	mw. P. den Hartigh, student 1 ^e jaar, vooropleiding: wo-prop, jaarvertegenwoordiger mw. D. Congiu, student 1 ^e jaar, vooropleiding: vwo, jaarvertegenwoordiger mw. A. Haandrikman, student 1 ^e jaar, vooropleiding: hbo mw. E. Brundel, student 2 ^e jaar, vooropleiding: vwo, jaarvertegenwoordiger mw. E. Blok, student 2 ^e jaar, vooropleiding: vwo
15:00 - 15:30	studenten jaar 3 + jaar 4 (inhoud en randvoorwaarden)	mw. A.-B. van der Velde, student 3e jaar, vooropleiding: wo-prop, jaarvertegenwoordiger mw. F. Hengt, student 3e jaar, vooropleiding: vwo, jaarvertegenwoordiger mw. S. Souwer, student 4e jaar, vooropleiding: vwo mw. M. Pijper, student 4e jaar, vooropleiding: havo
15:30 - 16:00	spreekuur	
16:45 - 19:00	reis naar Amsterdam	

VAA	Dag 1	12 september 2012
tijdstip	Programma onderdeel	Deelnemers (naast panel)
09:45 - 10:00	Ontvangst	Opleidingsmanagement / bestuur AVAG: mw. drs. E.M. Norde, voorzitter bestuur AVAG mw. drs. G.A.M. Vermeulen, directeur mw. drs. W.L.H. Hendriks, opleidingsmanager
10:00 - 15:30	Vorbereiding en materiaalbestudering spreekuur en rondleiding (half uur in overleg)	
(14:15 - 14:45)	spreekuur	
15:30 - 16:30	Blok Inhoud I + II: afstuderen	mw. H.A. van Bergen, docent, SLB, CGO, jaar 2 t/m 4, vice-vz. Examencommissie mw. J.M.A.A. van der Heijden, docent SLB, jaar 1 t/m 4 mw. G.J.M.E. Maassen, docent, SLB, CGO, jaar 2 t/m 4, vz. Deelraad/opleidingscommissie mw. A. Gottenbos, alumnus mw. N.R. van den Heuvel, alumnus mw. A.C. Zuiding, stagebegeleider, St. Lucas Andreas ziekenhuis, Amsterdam mw. M. Brouwer, stagebegeleider, Verloskundepraktijk West, Amsterdam
16:30 - 18:00	Vorbereiding en materiaalbestudering	

VAA	Dag 2	13 september 12
tijdstip	Programma onderdeel	Deelnemers (naast panel)
08:30 - 09:45	materiaalbestudering en voorbereiding	
09:45 - 10:30	gesprek studenten p en jaar 2	mw. D. Bais, student 1 ^e jaar, vooropleiding vwo mw. D. de Graaf, student 1 ^e jaar, vooropleiding havo mw. B. Wieland, student 1 ^e jaar, vooropleiding vwo mw. K. Heeringa, student 2 ^e jaar, vooropleiding: wo, jaarvertegenwoordiger mw. J. Sträter, student 2 ^e jaar, vooropleiding: vwo, jaarvertegenwoordiger mw. R. Blok, student 2e jaar, vooropleiding: havo
10:30 - 11:15	gesprek studenten jaar 3 en jaar 4	mw. M. van Dijk, student 3 ^e jaar, vooropleiding vwo, jaarvertegenwoordiger mw. C. Greven, student 3 ^e jaar, vooropleiding hbo, jaarvertegenwoordiger mw. M. Landman, student 3 ^e jaar, vooropleiding: havo mw. S. Smit, student 4 ^e jaar, vooropleiding: wo-prop, lid Deelraad mw. L. Driessen, student 4 ^e jaar, vooropleiding: vwo
11:30 - 12:30	gesprek met docenten (inhoud en randvoorwaarden)	mw. E. de Geus MSc, docent, assessor, journalclub, coördinator kenniskringen, jaar 1 t/m 4, lid curriculumcie mw. J.C.G. Boxem MSc, docent, communicatie, CGO, methodologie/onderzoek, jaar 1 t/m 4, communicatie mw. E. Slagt-Tichelman MSc, docent, CGO, jaar 1 t/m 4, blokcoördinator jaar 1, coördinator vaardigheidsonderwijs mw. M. Prins MSc, docent, methodologie/onderwijs, jaar 1 t/m 4, lid Curriculumcommissie mw. J.M. Kors, plv. stagecoördinator, beleidsmedewerker Marketing en werkveldontwikkeling mw. drs. L. Martin, docent communicatieve vaardigheden, psychologie, jaar 1 t/m 4, intern studie-adviseur, onderzoeker, lid Curriculumcommissie
12:30 - 13:30	lunchpauze	
13:30 - 14:15	1 ^e gesprek opleidingsmanagement	Opleidingsmanagement / bestuur AVAG: mw. drs. E.M. Norde, voorzitter bestuur AVAG mw. drs. G.A.M. Vermeulen, directeur mw. drs. W.L.H. Hendriks, opleidingsmanager
14:15 - 15:00	blok borging	mw. drs. E.M. Feijen-de Jong, vz. Examencommissie, onderzoeker, begeleider onderzoeks-semester mw. drs. A.W. van der Kraan, vz. Toetscommissie, docent, jaar 1 t/m 4, curriculumontwikkeling, lid examencommissie mw. G.J.M.E. Maassen, vz. Deelraad/opleidingscommissie, docent verloskunde, SLB, CGO, jaar 2 t/m 4 mw. L. (Liesbeth) Kool MSc, vz. Curriculumcommissie, curriculumontwikkeling, SLB, communicatieve vaardigheden, assessor, jaar 1 t/m 4
15:15 - 15:45	extra gesprek	mw. J.M. Korsbeleidsmedewerker Marketing en werkveldontwikkeling mw. dr. M.T. van Lohuizen, docent methodologie, SLB, CGO, journalclub, jaar 1 t/m 4
15:45 - 17:15	beoordelingsoverleg panel	
17:15 - 17:45	2 ^e gesprek opleidingsmanagement incl. afronding	Opleidingsmanagement / bestuur AVAG: mw. drs. E.M. Norde, voorzitter bestuur AVAG mw. drs. G.A.M. Vermeulen, directeur mw. drs. W.L.H. Hendriks, opleidingsmanager

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

uitgever	titel document	geüpload naar portal	ter inzage tijdens visitatie
Ministerie van VWS	AMVB verloskunde 2008	x	
AVAG	AVAG verwelkomt de buitenwereld	x	x
KNOV	Beroepsprofiel samenvatting KNOV	x	
AVAG	Documenten ter inzage	x	
AVAG	Handboek Examencommissie 2012-2013	x	
AVAG	Handboek kwaliteit toetsing 2011-2012	x	
AVAG	Handboek kwaliteitszorg	x	
AVAG	Handleiding afstuderen 2011-2012	x	x
AVAG	Handleiding onderzoek semester 4.2 2011-2012	x	
AVAG	Handleiding SLB hoofdfase 2011-2012	x	
AVAG	Handleiding stage hoofdfase 2011-2012	x	
AVAG	Handleiding toetsconstructie 2012	x	
AVAG	Kritische Reflectie gedrukte tekst in pdf	x	
gezamenlijke opleidingen tot verloskundige	Landelijk opleidingsprofiel verloskunde 2007		
		x	
AVAG	Management agenda 2011-2012	x	
AVAG	Opleidingsplan 2011-2012	x	
AVAG	Personeelsoverzicht examinatoren	x	x
AVAG	Personeelsoverzicht achtergrond	x	x
AVAG	Personeelsoverzicht commissies	x	x
AVAG	Personeelsoverzicht publicaties	x	x
AVAG	Personeelsoverzicht relaties beroepspraktijk	x	x
AVAG	Praktische informatie voor het visitatiebezoek	x	
AVAG	Programma met gespreksdeelnemers	x	
AVAG	Samenhang documenten	x	
AVAG	Selectie van de portfolio's	x	
AVAG	Studiegids 2011-2012	x	
AVAG	Toetsplan 2011-2012	x	
AVAG	VAA overzichtslijst afgestudeerden 2010-2012	x	
AVAG	Voorbeelden toetsanalyse	x	
AVAG	Blok 1.1 Van kinderwens tot zwangerschap		x
AVAG	Blok 1.2 Kijken naar zwangerschap		x
AVAG	Blok 1.3 Geboren (laten) worden		x
AVAG	Blok 1.4 Kraamtijd en daar voorbij		x
AVAG	Blok 2.1 Risicoselectie		x
AVAG	Blok 2.2 Preventieve zorg		x
AVAG	Blok 2.3 Groei, ontwikkeling, wetenschap en dagelijkse praktijk		x
AVAG	Body of knowledge & skills		x
AVAG	Curriculumcommissie		x
AVAG	Deelraad en opleidingscommissie		x
AVAG	Examencommissie en toetscommissie		x
AVAG	Expertisecentrum		x
AVAG	Handleiding buiten-binnendagen		x
AVAG	Handleiding casusgestuurd onderwijs		x
AVAG	Handleiding studieloopbaanbegeleiding		x
AVAG	Kwaliteitszorg		x
AVAG	KWAST: Kwaliteit buitenschools onderwijs		x
AVAG	Management		x
AVAG	Medisch-technische vaardigheden en toetsing algemeen		x
AVAG	Medisch-technische vaardigheden en toetsing propedeuse		x
AVAG	Minoren		x

AVAG	Onderzoek		x
AVAG	Onderzoekssemester		x
AVAG	Opleidingskaders		x
AVAG	Personeel en organisatie		x
AVAG	Personeeloverzichten		x
AVAG	Project VGZ en project PM/MND		x
AVAG	Selectie toetsen en producten		x
AVAG	Stagehandleiding hoofdfase		x
AVAG	Toetsing		x

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

Studentnummers

463170

463201

463042

463404

465874

430747

462657

463122

466064

465880

466048

463274

463139

463193

463108

Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de

Opleiding: Verloskunde

Instelling: Academie Verloskunde Amsterdam-Groningen

Visitatie data: 11, 12 en 13 september 2012

Ondergetekende: *drs. G. A. M. Vermeulen*

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: *Directeur*

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping, horizontal strokes.

Datum: *20-8-2012*